

OBČINSKA KONFERENCA SZDL LITJA RAZPISUJE

Občinska priznanja za leto 1980

Priznanja podeljuje Občinska skupščina Litija za dolgoletno izredno uspešno družbenopolitično delo, ki je prispevalo k napredku in ugledu občine na področju:

- kulture in prosvete
- vzgoje in izobraževanja
- zdravstva in socialnega varstva
- gospodarstva
- turizma
- kmetijstva
- narodne obrambe
- telesne kulture
- delavskega in družbenega samoupravljanja

Predloge za podelitev priznanja lahko posredujejo vse družbenopolitične organizacije, družbene organizacije, društva, SIS, OZD in združenje občanov.

Predloge je treba posredovati Občinski konferenci SZDL Litija do 25. novembra 1980.

POVEZOVANJE Z ZASAVJEM

Dosti skupnih interesov

Vsi trije zbori občinske skupščine so na oktobrski seji sprejeli sklep o pristopu k družbenemu dogovoru o ugotovitvi skupnih interesov za razvojno obdobje 1981–1985, ki opredeljuje te interese za občine Zagorje, Trbovlje, Hrastnik in Litijo.

Nedvomno nas z Zasavjem veže obilo skupnih zadev. V prvi vrsti gre za skupno reševanje cestnih povezav oziroma zasavske ceste. Tako naj bi se vse štiri občine zavzemale za nadaljevanje izgradnje Zasavske ceste s prioriteto na odseku Hrastnik – Radeče, modernizaciji odseka Ribče – Hotič, ožini Strmole in odseku Trbovlje – Hrastnik.

Tudi skupna stališča na področju razvoja savskih elektrarn so opredeljena. Vse štiri občine naj bi se zavzemale, da bo elektrogospodarstvo v planu 1981–1985 vključilo priprave in izdelavo projektov za začetek izgradnje verige savskih elektrarn.

Možnosti povezav obstajajo tudi na področju toplifikacije oziroma povezave naše občine z Zasavjem pri oskrbi s toplotno energijo. Litijška občina pa bo pobudnik, da se ta možnost vsestransko proūči.

Obstajajo tudi skupni interesi oz. možnosti povezav na področju gozdarstva in razvoja lesne industrije. Na tem območju obstajata dve organizaciji združenega dela, ki se ukvarjata s predelavo lesa – Svea Zagorje in Lesna industrija Litija – in tu je možno doseči povezave v obojestransko korist. Na področju gozdarstva pa naj bi sodelovali zlasti pri povečanju proizvodnje in izgradnji novih komunikacij, ter delovali na razvoju družbenoekonomskih odnosov pri gospodarjenju z gozdovi, s katerimi gospodarijo kmetje. Z nadaljnjim razvojem teh odnosov bi krepili tudi pojem združenega kmeta.

Tudi področje preskrbe z mesom ponuja nekatere možne povezave. Predvsem gre za povezovanje vseh kmetijskih zadrug in mesarij s ciljem, da se zagotovi boljša preskrba z mesom.

Ker ugotovitve kažejo, da je za hitrejši razvoj živinoreje izrednega pomena dobra veterinarska služba, bi se kazalo tudi na tem področju povezati, saj z dosedanjim stanjem pri tem nobena od teh občin ni najbolj zadovoljna.

Možnosti povezav obstajajo še na področju usmerjenega izobraževanja, zdravstva, malega gospodarstva in upravnega delovanja.

Litijška občina bo skupne interese iskala tudi z drugimi sosednjimi občinami in jih tako kot z Zasavjem vgradila v podobne družbene dogovore.

Br. T.

DELA PRI NOVEM LITIJSKEM VODOVODU NAPREDUJEJO

VODA BO KMALU

Litijani in Šmarčani bomo kmalu dobili vodo iz novega vodovoda Reka Gozd.

Dela na glavnem in povezovalnem cevovodu izvaja VGP Hidrotehnik, TOZD Hidrogradnja, dela pri zajetjih in rezervorjih pa bo izvajal litijški Gradmetal.

Iz obeh izvirov v Reka Gozdu priteče 60 l vode na sekundo, kar bo zadostna kapaciteta za potrebe Litije in Šmartna. Glavni cevovod bo dolg 10 km, cevi pa bodo iz umetne mase (PVC) s profilom 315 mm. Zanimivo je tudi to, da bo cevovod, ki bo potekal od Reka Gozda proti Litiji kar 43-krat prečkal potok Reko. Predračunska vrednost del je

kar precej velika in znaša 68.300.000 din. Največ stane glavni cevovod, in sicer 45.290.000 din ter zajetje 19.659.000 din. Rezervoar bo stal 3.124.000 din, povezovalni cevovod od novega do obstoječega rezervoarja pa okrog 221.000 din.

In kdaj bodo dela končana? Voda naj bi po novem vodovodu pritekla do 31/12–letos, vsa ostala dela pa bodo po pogodbi zaključena do konca maja naslednjega leta. Ta datum je torej tudi uradni datum za rojstvo novega litijškega vodovoda.

T. B.

Lepše na Bogenšperku



Tudi okolica Bogenšperka se je zadnje čase temeljito olepšala. Delavci Arboretuma iz Volčjega potoka so teden dni urejali zelenico pred gradom in stilski park. Pri tem so pokazali obilo iznajdljivosti in smisla za tovrstna dela in bodo grajsko okolico urejali tudi v prihodnje. (Br. Foto: GO)

UREDNIKOV STOLPEC

Brez informacij ne bo šlo

Vprašanja informiranja so bila že nekajkrat v naši občini obravnavana v organih socialistične zveze, pa tudi drugih družbenopolitičnih organizacij. Zlasti svet za družbenopolitični sistem pri Občinski konferenci SZDL je pokazal precejšnjo aktivnost pri obravnavanju in razreševanju teh vprašanj.

Ugotovitve v vseh tovrstnih razpravah so si bile sila podobne. V glavnem bi jih lahko strnili v naslednji stavek. Na področju informiranja bi bilo potrebno v naši občini storiti še marsikaj. Ta marsikaj je sicer težko napisati v ta stolpec, vendar pa bi napisal vsaj glavne ugotovitve in tudi nekaj misli za morebitne rešitve.

Eden izmed glavnih vzrokov za slabosti, ki se še vedno pojavljajo v razvijanju samoupravljanja in delegatskih odnosov je prav gotovo pomanjkljivo informiranje. Samoupravljalec in delegat, delavec in občan brez resničnih, celovitih, sprotnih in razumljivih informacij v nobenem primeru ne more izvajati svojih samoupravljaljskih pravic in dolžnosti. Delavec je brez informacij popolnoma neobgilen in brez moči. Moč ima lahko samo tisti, ki ima tudi informacije. To je odločilnega pomena. Če ima informacije samo tista struktura ljudi, ki je neposredno pri izvoru informacij in ki jih tudi izdeluje pomeni, da ima moč samo ta struktura. Informacije je treba torej posredovati naprej. Delavcem, občanom, delegatom... Tu pa se že srečamo z vprašanjem organizacije informacijskega sistema v občini, temeljni organizaciji, krajevni skupnosti, skratka povsod.

Ze bežen pogled na področje organiziranosti informacijskih sistemov v naši občini pa kaže, da je večina organizacij združenega dela brez izdelanega informacijskega sistema. Rahli izjemi sta pri tem le Predilnica in Usnjarna, ki s svojimi internimi časopisi in nekaterimi drugimi oblikami (dnevne informacije) kolikor toliko zadovoljivo informirata delavce. Če sem pri tej oceni kakšno organizacijo izpustil, bo zelo dobrodošla njihova reakcija z opisom izvajanja informacijskega sistema pri njih.

Da se delavci in občani pri sprejemanju informacij o tekočih in pomembnih dogodkih neizmerno veliko nauče, je tudi jasno. Posredovanje informacij je torej tudi ena od izredno po-

membnih oblik stalnega izobraževanja ljudi.

Razumljivost informacije je bistveni element za uspeh. Dologetvni in visoko strokovnih sporočil na večih straneh ciklostiranega tiska delavci ne boro preveč radi. Rajši imajo kratke, razumljive, stalne in celovite informacije. Informacijo je treba torej tudi znati napisati oz. sporočiti.

Naj ne zveni kot samohvala, da je Glasilo občanov v občini pravzaprav edino celovito tiskano sredstvo informiranja vseh občanov. Vendar pa spričo redkega izhajanja – samo enkrat mesečno – ne moremo zadovoljiti enega izmed poglobitnih elementov dobrega informiranja, to je pravočasnosti posredovanja informacij.

V razpravi v naši občini je predlog za eno izmed možnih rešitev pri izpopolnitvi informacijskega sistema. Obravnavajo ga družbenopolitične organizacije, ki se s predlaganim v glavnem strinjajo. Gre za ustanovitev občinskega informacijskega centra, ki bi za nadaljnji razvoj samoupravljanja in delegatskega sistema v naši občini lahko izredno veliko storil. Seveda bo to tudi nekaj stalo. Ne naenkrat, postopoma. V nekaj letih bi bilo možno idejo realizirati. Gre pa tudi za nekaj, kar ne moremo smatrati za negospodarsko dejavnost. Tako kot je samoupravljanje sestavni del materialne proizvodnje, je tudi informiranje nujen sestavni del samoupravljanja, torej tudi materialne proizvodnje.

Morda bi v tem predlogu kazalo opredeliti še lokalno radijsko postajo za našo občino, saj smo pred dobrim letom o tem že kar resno razmišljali. Resneje pa pričnemo razmišljati o tem vsakokrat takrat, ko bi ga kravovo potrebovali npr. ob elementarnih nesrečah, opozorilih pred njimi, ob stalnih in občasnih akcijah na področju SLO in družbene samozaščite, pri posredovanju obvestil občine, družbenopolitičnih organizacij, društev itd. Radio kot sredstvo informiranja brez dvoma najhitreje posreduje informacijo, ki seže domala do vseh občanov.

Nenazadnje pa se je treba zavdati tudi tega, da je vzrok za nastanek konfliktnih situacij tako v OZD, kot KS, občini in drugod, v veliki večini primerov prav v pomanjkljivi obveščeniosti.

Žalne komemoracije ob dnevu mrtvih

Občinski odbor ZZB NOV Litija obvešča borce NOV, svojce padlih, mladino in ostale občane, da bodo komemoracije za DAN MRTVIH pred spomeniki oz. grobišči NOB po naslednjem razporedu:

Dne 31. 10.:

- ob 14.30 na Javorskem pilu
- ob 16.00 v Šmartnem in Veliki Štangi
- ob 16.30 v Jevnici
- ob 17.00 v Litiji in Veliki Kostrevnici
- ob 18.00 na Savi in Kresnicah

Komemoracije bodo tudi v Hotiču, Polšniku, Dolah, Vačah in drugod ob običajnem dnevu in času.

IZ VSEBINE:

- Imamo nov zdravstveni dom
- Nekateri imajo zalbge
- Nič več na licitaciji
- Kaj bo z gradom v Ponovičah?

stran:

- 2
- 3
- 4
- 4

OB IZREDNI PRIDOBITVI ZA LITIJSKO OBČINO

IMAMO NOV ZDRAVSTVENI DOM

SLAVNOSTNA OTVORITEV NOVEGA ZDRAVSTVENEGA DOMA JE BILA V SOBOTO, 11. OKTÖBRA. SLAVNOSTNI GOVOR OB OTVORITVI JE IMELA TATJANA KOSOVEL, PREDSEDNICA REPUBLIŠKEGA KOMITEJA ZA ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO.

NEDVOMNO JE NOVI ZDRAVSTVENI DOM V LITIJ, KI JE ZRASEL PRI GOZDIČKU OB CESTI LITJA – ŠMARTNO, NAJLEPŠI OBJEKT V NAŠI OBČINI. MODEREN, PROSTOREN, SVETEL IN SEVEDA FUNKCIONALN. PRIMERJAVA S STARIM ZDRAVSTVENIM DOMOM JE SEVEDA

NEVZDRŽNA, IN SKRAJNI ČAS JE ŽE BIL, DA SMO PRIDOBILI TA OBJEKT. VESELIMO SE GA VSI OBČANI KOT TUDI ZDRAVSTVENI DELAVCI, KI BODO ODSLEJ DELALI V MNOGO BOLJŠIH POGOJIH.

Kaj bo v novem zdravstvenem domu?

AMBULANTA ZA NUJNO POMOČ

Ta ambulanta bo zaenkrat organizirana le ponoči. Za neprekinjeno organizacijo nujne pomoči – tudi podnevi – pa bo potrebno zagotoviti dodatna sredstva, sicer pa ta razširitev zavisi tudi od potreb.

MALA OPERACIJSKA SOBA

V tej sobi bodo izvajali manjše kirurške oskrbe.

DISPANZER ZA BORCE

Ta dispanzer bo razširil predvsem preventivno dejavnost v samem dispanzerju in na domu oskrbovancev.

BOLJŠI FINANČNI UČINEK?

Ker bodo v litijem zdravstvenem domu delovale tudi nekatere nove specialistične službe, nam ne bo potrebno tolikokrat v Ljubljano v Klinični center. Seveda bodo tudi računi, ki jih Klinični center pošilja za specialistično dejavnost z našimi občani zaradi tega manjši. Po drugi strani pa bo tudi dejavnost v našem novem zdravstvenem domu dražja kot v starem. Točnih izračunov v tem trenutku seveda ni možno položiti na mizo. Po letu dni pa bomo že videli, kako bo s tem.

TUDI AVTOBUS BO VOZIL MIMO ZDRAVSTVENEGA DOMA

Seveda bodo mimo novega zdravstvenega doma vozili tudi avtobusi mestnega prometa. Mimo zdravstvenega doma bodo vozili ob delavnikih tisti avtobusi mestnega prometa, ki imajo iz Šmartna odhode ob 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00 in 18.00. Vsi navedeni avtobusi pa bodo imeli odhod iz pred Restavracije Pošta v Litiji 19 minut po odhodu iz Šmartna.

Avtobusna proga mimo novega zdravstvenega doma bo potekala po dveh različnih progah. Prva proga bo šla od Šmartna preko Zagorice in Grbina, ter mimo Restavracije Pošta preko nadvoza, nato pa po običajni proggi mimo trgovine Mercator nazaj do Restavracije Pošta. Od tu pa mimo pokopališča in zdravstvenega doma po Partizanski in nato po Grbinski do Brega in preko Zagorice spet v Šmartno.

Druga proga pa bo potekala podobno kot prva, le da bodo avtobusi vozili od Restavracije Pošta v Litiji mimo Vidoviča in pri Gorencu na Partizansko pot ter po njej do zdravstvenega doma in nato v Šmartno.

Tudi avtobusi, ki odpeljejo iz Šmartna ob 7.00, 11.00, 15.00, 16.00 in 19.00 bodo ustavljali pri litijem pokopališču, ker vozijo prek Zavrstnika.

Ob nedeljah in praznikih bodo vozili mimo litijskega pokopališča, ki je blizu zdravstvenega doma, avtobusi, ki imajo iz Šmartna odhode ob 6.30, 11.00, 16.00 in 19.00.

Avtobusi bodo torej mimo zdravstvenega doma vozili praktično vsako uro.

KOLIKO JE VELJALA GRADNJA

Nov zdravstveni dom v Litiji je stal 80 milijonov din. Od tega so občani zbrali s samoprispevkom 19,5 milijonov din, Regionalna zdravstvena skupnost Ljubljana je prispevala 41 milijonov din, kredit Ljubljanske banke je znašal 14,5 milijonov din, od starega zdravstvenega doma pa je od prodaje bilo 7 milijonov din. Dohodek od samoprispevka in prispevne stopnje iz osebnih dohodkov bo seveda še večji, saj bo potrebno kredit Ljubljanske banke še vrniti. Končni obračun vseh stroškov pa še ni izdelan, zato so tudi navedene številke še vedno le približne.

LABORATORIJ

Laboratorij je eden izmed najpotrebnejših diagnostičnih preiskav za ugotavljanje ter preprečevanje bolezni. Zato so zdravstveni delavci želeli, da bi bil čim boljše opremljen. Žal pa se je zataknilo pri uvozu, saj bi bilo potrebno vse aparature uvoziti. Zato bo ta dejavnost zaenkrat ostala še pri dosedanjem obsegu dela.

SPLOŠNA AMBULANTA

V splošni ambulanti bodo delali štiri zdravniki, tako da se bodo v treh ordinacijah menjavali ves dan.

FIZIOTERAPIJA

Zaradi pomanjkanja kadrov doslej ta služba ni mogla zaživeti. Ker pa bo takoj po novem letu že usposobljen lasten fizioterapevt, bo ta služba z januarjem 1981 pričela normalno delovati.

Kljub temu pa je ta služba že ob vselitvi v nov dom pričela delovati, in sicer bo v Litijo prihajal fizioterapevt iz Ljubljane. Fizioterapija bo pričela delati z obsevalno terapijo, razgibanjem in korektivno gimnastiko. Ko pa bodo dobili še nekatere aparature iz uvoza, bo ta služba pričela delovati v polnem obsegu.

JAVNI TELEFON V ZDRAVSTVENEM DOMU

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine sta pri obravnavi informacije o organizaciji zdravstvene službe v novem zdravstvenem domu sklenila, da naj PTT prioriteto rešuje vprašanje javne telefonske govorilnice v zdravstvenem domu. Po nekaterih informacijah naj bi bilo to vprašanje rešeno že spomladi naslednjega leta.

ŠOLSKE DISPANZER

V novih prostorih šolskega in predšolskega dispanzerja bodo opravljali triažo, to je razvrščanje otrok na zdrave in bolne, s katero se preprečuje širjenje obolenj, predvsem nalezljivih bolezni, ki jih imajo otroci najpogosteje. Ti prostori so zelo lepo opremljeni in prostorni, tako da bo možno nemoteno izvajati sistematične preglede predšolskih in šolskih otrok.

Tudi demonstracijska kuhinja pri predšolskem dispanzerju bo mladim materam omogočila, da se bodo seznanile s pripravo pravilne prehrane za otroka in tudi s pripravo dietalne prehrane.

SPECIALISTIČNE SLUŽBE

Delavci zdravstvenega doma načrtujejo, da bi najprej pričel delati specialist za oči. Razgovori so še v teku. Za specialistom za oči pa bodo pričeli delati še specialisti za nos, grlo, ortoped in psihiater.

Vsi navedeni specialisti pa bodo v zdravstvenem domu delali v obliki dopolnilnega dela, saj normativi ne dovolijo polnih zaposlitev v takšni ustanovi, kot je naša. Seveda pa bo zaposlitev teh specialistov odvisna tudi od nas samih. Gre namreč za to, da je plačilo teh strokovnjakov dokaj visoko in bo vsaka razširitev te dejavnosti povezana tudi s finančnimi možnostmi.

Nekoliko kasneje bo oblikovana povsem nova internistično-pulmološka dejavnost, saj je ZD Litija poslal svojega zdravnika na specializacijo za to dejavnost

(bolezni dihal). Tudi nov rentgenski aparat in EKG aparat bosta občutno izboljšala delo na tem področju.

DISPANZER ZA ŽENE

Odslej ne bodo več samo trije ambulantni dnevi na teden, ampak 6-dnevno delo. Tudi materinska šola bo stekla. Vanjo bodo vključili čim več bodočih mamc.

PATRONAŽNA SLUŽBA

Patronažna služba bo razširila strokovno nego na domu, ob tem pa bo najmanj obdržala doseženo raven preventivnega dela. Ta služba bo pričela tudi z organiziranim delom zdravstvene vzgoje in skušala vpeljati domačo nego na domu.

ZOBOZDRAVSTVENA SLUŽBA

Doslej ta služba sploh ni imela pravih delovnih pogojev in jih bo šele v novem zdravstvenem domu dobila. To se nanaša predvsem na prostorske pogoje in dodatne službe, ki so nujno potrebne za izvajanje zdravstvene dejavnosti.

Pri zobozdravstveni dejavnosti pa bodo še vedno nastopale kadrovske težave, ker primanjkuje zobozdravnikov za delo z otroki.

T. Br.

KADROVSKI PLAN

Že v naslednjem letu je predvideno, da bo v novem zdravstvenem domu zaposlenih 144 delavcev, leta 1985 pa 154. Ker je sedaj zaposlenih 87, bo plan kadrov v letu 1981 skoraj zanesljivo nedosegljiv. Več možnosti pa je, da bo do konca srednjeročnega obdobja ta plan izpolnjen, saj je indeks povečevanja števila zaposlenih po letu 1981 občutno nižji kot v letu 1981.

PREDVIDENI STROŠKI

Plan prihodka ZV Litija je po cenah v letu 1980 približno takle: v letu 1981 naj bi se zbralo dobrih 47 milijonov din, leta 1985 pa 50,5 milijona din. Novih seveda. Letošnji plan prihodka znaša nekaj manj kot 29 milijonov din.

Litjsko zdravstveno varstvo pa ne zbere vsega tega denarja samo od občinske zdravstvene skupnosti. Ovrednoteni program za občinsko zdravstveno skupnost znaša npr. letos 22 milijonov din, za leto 1981 37 milijonov din in za leto 1985 okrog 39 milijonov din. Z denarjem občinske zdravstvene skupnosti pokrivajo le okrog 80 % osnovnega in neprekinjenega zdravstvenega varstva, okoli 70 % zobozdravstva in približno 85 % stroškov reševalne službe, ostalo pa dobijo iz drugih virov oziroma od drugih zdravstvenih skupnosti, s pogodbami z OZD in od samoplačnikov.



Delavci TOZD Zdravstveno varstvo Litija, so kar sami opravili težko delo preselitve v nove prostore. Kljub garaškemu delu pa so ob tem vendarle občutili zadovoljstvo, saj so se njihovi delovni pogoji močno izboljšali. (Foto: GO Br.)

SPREJET JE BIL ODLOK O NAJVIŠJIH STANARINAH V OBČINI

S 1.1.1981 ZA 35% VIŠJE STANARINE

Občinska skupščina Litija je sprejela odlok o najvišjih stanarinah v litijski občini za leto 1981.

Z novim letom se lahko na osnovi sprejetega odloka stanarine povečajo za 35 % osnova za določitev povečane stanarine pa je stanarina iz decembra 1980.

Višino povečane stanarine za vsa družbena stanovanja, ki so v upravljanju stanovanjske skupnosti Litija, bo določila stanovanjska skupnost, in sicer v mesečnem znesku.

Omenjeni odlok je bil sprejet na osnovi samoupravnega spora-

zuma o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine, ki smo ga v litijski občini sprejeli avgusta lani. Na osnovi tega sporazuma naj bi vsakoletni dogovorjeni višini stanarine prileželi še dodatno povečanje na račun dejanskega povečanja cen stanovanjske gradnje. Za letošnje leto je bilo predvideno 12 % povečanje cen stanovanjske gradnje, to povečanje pa je bilo doseženo že v prvi polovici leta. Če bi torej

upoštevali celotno povišanje cen stanovanjske gradnje, ki bo med 25 in 30 % bi bile stanarine za leto 1981 še višje – verjetno okrog 50 %. Zaradi splošne rasti vseh cen pa bi po mnenju stanovanjske skupnosti v letu 1981 ne upoštevali dejanske rasti cen stanovanjske gradnje, ampak le 12 %.

Samoupravni sporazum o ekonomskih stanarinah določa naslednja povišanja stanarin: – leta 1979 – 40 %

- leta 1980 – 35 %
- leta 1981 – 35 %
- leta 1982 – 27 %
- leta 1983 – 18 %
- leta 1984 – 16 %
- leta 1985 – 12 %

Ker pa smo v naši občini stanarine dejansko povečali šele s 1/1-1980 za 40 %, bo po vsej verjetnosti potrebno sprejeti nekoliko spremenjeno lestvico povečevanja stanarin, saj se je pričetek prehajanja na ekonomske stanarine nekoliko zavlekel.

Osnutek odloka so predhodno obravnavali tudi v stanovanjski skupnosti in ga na zboru uporabnikov podprli.

Br. T.

RAZLIČNE STANARINE V SRS

Stanarineso v Sloveniji zelo različne. 38 občin v Sloveniji ima višje stanarine kot mi. Za stanovanje s površino 50 kv. m, ocenjeno s 50 točkami, je treba v Litiji plačati 517,30 din, v Zagorju 426,15 din, v Trbovljah 608,42 din, v Ljubljani 555,48 din, v Grosupljem 839,90 din, v Radljah ob Dravi pa celo 1.195,90 din itd.

TUDI SUBVENCIJE SO MOŽNE

Zaradi socialne ogroženosti oziroma zaradi zavarovanja življenjskega standarda občanov z nizkimi osebnimi dohodki bo lahko nosilec stanovanjske pravice dobil tudi subvencijo oziroma družbeno pomoč pri plačevanju stanarine. Ta bo znašala do 80 % stanarine, če bo prosilec seveda izpolnjeval pogoje.

Nekateri imajo zaloge

Iz informacije izvršnega sveta Skupščine občine Litija, ki jo je na oktobrski seji občinske skupščine podal o preskrbi v občini, je razvidno, da si nekateri občani še vedno kopičijo zaloge, in da je potrošniška mrzlica, žal, še vedno prisotna.

SLAKORJA IN OLJA JE RAZMEROMA DOVOLJ, PRESKRBA S PRAŠKIM PRAŠKOM PA JE ŠE VEDNO SLABA

Tudi še tako trdna zagotovila, argumentirana s podatki pa očitno ne morejo nekaterih občanov prepričati, da je potrošniška mrzlica povsem odveč. Medtem ko veliko večino občanov občasno in začasne prazne

meznička, preudarnosti in razumnega ravnanja. Kopičenje zalog praška in osnovnih živil po kleteh in shrambah ima zanesljivo samo slabe strani: Prvič: zaradi tega bo nekdo drug ostal popolnoma brez praška ali olja, sladkorja in podobnega. Ta nekdo drug pa je lahko tudi upokojenec z majhno pokojnino, šibak in neboljšen, ki se ne zmore drenjati po trgovinah in puliti za prašek in živila. To je lahko tudi družina na meji socialne ogroženosti, ali še kdo

bavljeno pa le 823 ton. Maja letos pa je Mercator prenehal z vpisovanjem naročil za premog, ker je bilo že povsem očitno, da potrebam vseh ne bo moč zadostiti. Čakalna doba za premog znaša namreč tudi do enega leta, čeprav ga stranke večinoma dobijo prej.

Preskrba s kurilnim oljem je bila v začetku leta sicer nekoliko slabša, sedaj pa se je stanje normaliziralo.

PRESKRBA Z MESOM JE ODVISNA OD CEN

Do sredine septembra je bila preskrba z mesom v naši občini normalna. Takrat pa je mesa nenadoma zmanjkalo. Klavnice so ostale prazne, ker so rejci živino raje držali v hlevih. Vzrok za to pa so bile odkupne cene živine, ki so resnici na ljubo medrepubliško neuskajene. Odkupna cena za kg junetine je npr. v Sloveniji 46,00 din, v sosednji Hrvaški 50,50 din, v Vojvodini pa 49,85 din. Razlike v odkupnih cenah povzročajo odliv živine v druge republike, zlasti v Hrvaško, kjer so odkupne cene višje. Naša klavnica pa mora seveda to živino kupovati v Hrvaški, in to po višjih odkupnih cenah, kot so veljavne doma v Sloveniji. Očitno je, da klavnice zaradi tega poslujejo z izgubo.

drug, ki vse to veliko bolj potrebuje. Drugič: zaloge se lahko pokvari in tako nastane splošna škoda. In tretjič: kopičenje zalog ustvarja potrošniško mrzlico.

TEŽAVE S KURIVOM

V naši občini oskrbuje občane s premogom predvsem Mercator, ki premog nabavlja pri

PREMOG JE TREBA PRAVOČASNO NAROČITI

Ker je naročil za premog zelo veliko, ga je treba seveda pravočasno naročiti. Občani in organizacije naj premog za naslednjo zimo naročijo že letos, torej eno leto prej. Ob pravočasnem naročilu je tudi dobavitelj lažje zadovoljiti stranke.

ljubljskem Kurivu in pri REK Zasavje. Letos je bilo v naši občini naročeno 2.448 ton premoga (do 20. 9. 1980), do-

Preskrba z mesom bo torej povsem urejena šele z uskladitvijo odkupnih cen za živino med republikami. Br.

police sploh ne vznemirjajo, pa nekateri ob tem še vedno zganjajo (pre)velik hrup. Iz informacije je namreč razvidno, da se je preskrba z osnovnimi živilmi v naši občini občutno izboljšala. Kave, sladkorja in olja je razmeroma dovolj. Tudi, če teh živil občasno primanjkuje, se čez dan ali dva preskrba spet uredi. Res pa je, da je preskrba s pralnimi praški še vedno slaba, zato je v trgovinah prodaja pralnih praškov še vedno omejena na 3 kg po osebi, prodaja pa se izvaja samo popoldne od 13. ure dalje, tako da je nakup praška omogočen vsem občanom.

POSLEDICA ZALOG: ENI PREVEČ, DRUGI PREMALO

Nadzora nad tem, v kolikih trgovinah se lahko občan pojavi in kupi 3 kg praška, pa seveda ni možno izvajati. To je navsezadnje tudi stvar zavesti posa-

ZAKAJ NI BIL ODLOK OBJAVLJEN?

Iz krajevne skupnosti Jevnica so občinski skupščini posredovali delegatsko vprašanje o cesti Jevnica - Janče. Zanima jih, kdaj je bila ta cesta sprejeta za občinsko cesto I. kategorije in zakaj ni bil odlok o tem objavljen v Uradnem listu.

Oddelek za gospodarstvo SO Litija je pojasnil, da je občinska skupščina Litija odlok o sprejetju navedene ceste za občinsko cesto I. kategorije sprejela 23. marca 1978, odlok pa ni bil objavljen zaradi tega, ker je ta odlok urejal tudi spremembo Grbinske ceste iz republiške v občinsko. Ker pa je Republiška skupnost za ceste tedaj ravno popravljala mostove na tej cesti (odcep Grbin-Breg), bi ta investicija prišla na breme litijske komunalne skupnosti, ker mostovi še niso bili do konca popravljani. Zato so počakali do končnega popravila mostov in se odlok ni objavil. Med tem časom pa je prišlo še do nekaterih sprememb odloka in bo Izvršni svet SO Litija na eno izmed naslednjih sej občinske skupščine predložil predlog novega odloka o lokalnih in nekategoriziranih cestah v občini Litija.

KRAJEVNI URAD BI POTREBOVALI

Delegacija iz Krajevne skupnosti Polšnik ugotavlja, da je delo njihove delegacije in krajevne skupnosti na Polšniku oteženo, ker ni krajevnega urada. Predlagajo, da se prouči možnost ustanovitve pisarne oz. krajevnega urada na Polšniku.

Oddelek za občno upravo SO Litija je pojasnil, da je ustanavljanje novih krajevnih uradov vezano na finančna sredstva, ki bi jih bilo potrebno zagotoviti iz občinskega proračuna, za kar pa trenutno še ni možnosti. Realne možnosti za ustanavljanje novih krajevnih uradov bodo nastale verjetno ob koncu srednjeročnega obdobja 1981-1985. Tedaj bi kazalo dati Polšniku prednost pri ustanovitvi krajevnega urada, saj je ena naših največjih krajevnih skupnosti.

CERKEV NIHČE NE POPRAVLJA

Iz Polšnika so tudi sporočili, da je na hribu Glinek nad Tepami cerkev iz XIII. stoletja, spomeniško zaščiten, vendar pa za popravila nihče ne skrbi. Vprašujejo, kakšne so možnosti za zagotovitev sredstev za popravilo cerkve.

Oddelek za občno upravo je odgovoril, da litijska kulturna skupnost žal nima sredstev v te namene. Oddelek je stopil v stik z Regionalnim zavodom za spomeniško varstvo Ljubljana, kjer so povedali, da si bo v kratkem njihov strokovni delavec cerkev ogledal in ocenil obseg potrebnih popravil. Ko bo znana ta ocena, pa bo sklican sestanek vseh zainteresiranih, kjer bodo sprejeti dogovori o rešitvi tega problema. Treba pa je povedati, da imamo v naši občini skoraj 60 takšnih objektov - v glavnem cerkva - ki bi jih bilo, kot kulturne oz. umetnostne spomenike, potrebno vzdrževati in popravljati. Toda za vse ni denarja.

KDAJ BO DENAR ZA PRIMSKOVO

Primskovčani so občinsko skupščino vprašali, kdaj bodo dobili denar za realizacijo programa III. občinskega samoprispevka na območju Primskovega. Gre za 600.000,00 din, predvsem pa jih zanima, če bodo ta denar dobili še letos. Z njim bi gradili proizvodni obrat.

Oddelek za gospodarstvo je za Primskovčane pripravil nič kaj razveseljiv odgovor. Kljub velikemu trudu, da bi našli neko delovno organizacijo, ki bi ustanovila obrat v krajevni skupnosti Primskovo, ni bilo uspeha. Vsaka organizacija bi namreč že takoj potrebovala določen prostor, kamor bi namestila opremo in stroje. Zato z obratom na Primskovem oz. v Mišjem dolu letos še ne bo nič.

ZAKAJ NI CESTA V PLANU

Delegacija iz Primskovega je postavila vprašanje, zakaj cesta Kostreznica - Primskovo ni v osnutku plana 1981-1985 glede modernizacije. Trdijo, da je cesta potrebno vsaj razširiti in urediti, saj po njej vozi tudi avtobus z učenci, ki se vozijo v šmarsko šolo.

Komunalna skupnost Litija je pojasnila, da nima toliko sredstev, da bi v naslednjem srednjeročnem obdobju lahko modernizirala to cesto. To bi bilo možno le v primeru, da kar 70 % svojih nalog črta iz programa na račun modernizacije te ceste. Sredstva za razširjeno reprodukcijo v skupne komunalne naprave - sem pa spadajo tudi občinske ceste, torej tudi navedena cesta - se zbirajo iz čistega dohodka TOZD. Zbrana sredstva pa bodo zadostovala komaj za realizacijo nekaterih nalog iz plana 1976-80 (podaljšek mostu v Jevnici in cesta Gabrovka-Dole). Sicer pa bo dokončna opredelitev glede združevanja sredstev za te namene sprejeta letos jeseni.

KAJ BO S PRISPEVKI ZA SOGLASJE

Iz Save so postavili vprašanje, kako naj v bodoče krajevna skupnost izdaja soglasja za pridobivanje gradbenih dovoljenj tistim občanom, ki gradijo v tej krajevni skupnosti ter kako naj tem občanom zaračunajo prispevke za pokrivanje skupnih potreb v krajevni skupnosti (komunalna ureditev, vodovod, razsvetljava itd.).

Oddelek za gospodarstvo je odgovoril, da je izvršni svet SO Litija imenoval posebno komisijo, ki bo proučila besedilo odloka o komunalnih prispevkih, ki je bil lani septembra umaknjen z dnevnega reda. Komisija bo proučila zakonodajo in predlog odloka predložila izvršnemu svetu, ki ga bo posredoval občinski skupščini na eno izmed prihodnjih sej. V določilih tega odloka pa bo opredeljen način zaračunavanja prispevkov, ki jih krajevna skupnost zaračunava občanom, ki gradijo za pokrivanje skupnih potreb.

ZAKAJ NISO CESTARJI VEČ NA DOLAH?

Vprašanje, ki ga je postavila delegacija iz Dol se nanaša na cestarje. Na Dolah namreč ugotavljajo, da litijska Komunalna preveč uporablja cestarje za svoja dela v Litiji, na območju Dol pa zato ceste niso vzdrževane, kar se zlasti pozna ob dežju.

Komunalna Litija je pojasnila, da ima 15 cestarjev za 146 km makadamskih cest in 20 km asfaltiranih. Pojasnjujejo, da je vsak cestar zadolžen za cesto, ki je najbližje njegovemu domu. Vsak cestar je zadolžen za okrog 4 km ceste, kar je skupaj 60 km cest. Ostale ceste pa vzdržujejo skupinsko.

KAJ JE Z ODKUPNIM PROSTOROM ZA ŽIVINO

Delegacija iz Dol je predlagala inšpekcijski službi, da naj ugotovi, kaj je z dve leti starim dogovorom o ureditvi odkupnega prostora za živino na Dolah.

Oddelek za inšpekcijske službe pri SO Litija je pojasnil, da bo odkupno mesto za živino na Dolah urejeno na obstoječem prostoru za te namene, saj so tam že rampe za privez živine in tehtnice. Ker je KZ Gabrovka-Dole nakladalno rampo zaradi gradnje skladišča za trgovino odstranila, je bil 29. september letos sprejeti dogovor, da se nakladalna rampa napravi na zahodnem delu privezov za živino.

Br.

SPREJET JE BIL ODLOK O DRUŽBENIH SVETIH

Trije družbeni sveti

V občini so ustanovljeni svet za razvoj samoupravnega političnega sistema, svet za družbeno-ekonomski razvoj in

družbeno planiranje in svet za gospodarjenje s prostorom in varstvo okolja.

DRUGAČNA IMENA KATASTRSKIH OBČIN

V bodoče brez »Sv.« in »Št.«

Občinska skupščina Litija je na pretekli seji sprejela odlok o spremembi imen dveh katastrskih občin v naši občini.

Katastrska občina Sv. Anton se bo odslej imenovala Štanga, katastrska občina Št. Lovrenc pa bo Prelesje.

Odlok o spremembi imen katastrskih občin je bil sprejet na osnovi priporočila družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije, da občine spremenijo imena tistih katastrskih občin, ki imajo prispevek Sv. oziroma Št.

Geodetska uprava naše občine je na osnovi tega predlagala, da se ti dve katastrski občini preimenujeta po naseljih v teh katastrskih občinah, in sicer Štanga in Prelesje.

Br. T.

ODLOK O ODSKODNINI ZARADI SPREMEMBE NAMEMBOSTI KMETIJSKEGA ZEMLJIŠČA IN GOZDA JE BIL SPREMENJEN

Uskladitev z zakonodajo

Občinska skupščina je sprejela odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda. Odlok je sedaj usklajen z zakonodajo. Po dosedanjem odloku je občina imela preveč pristojnosti.

Na navedeni odlok, ki ga je občinska skupščina sprejela spomladi letos, je republiški komite za zakonodajo posredoval pripombe glede ustavnosti in zakonitosti odloka. Ugotovljeno je bilo, da nekatera določila tega odloka niso bila v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih. Občinska skupščina namreč ni pooblaščenca, da bi za posebne primere, brez odločitve pristojnega upravnega organa, sama s svojim odlokom določila površine zemljišč, od katerih bi se odmerila odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča. Samo z zakonom se namreč lahko določi, da lahko občina s svojim predpisom uredi posamezna vprašanja.

Glede višin odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča je odlok ostal nespremenjen.

Br.

KAKŠNE SPREMEMBE

Doslej je bilo v odloku opredeljeno, da se v naseljih, kjer se gradnja obravnava z urbanističnimi redi, za gradnjo upošteva površina zemljišča 500 kv. m, kljub temu, da je parcela večja. Od te površine je bilo potrebno torej plačati odškodnino zaradi spremembe namembnosti zemljišča. Odslej pa bo potrebno plačati od dejanske površine. Podobno velja tudi za postavljanje elektrovodov.

ZBORI OBČINSKE SKUPŠČINE SO Z DNEVNEGA REDA UMAKNILI PREDLOG DRUŽBENEGA DOGOVORA O MUZEJU LJUDSKE REVOLUCIJE

Družbeni dogovor obravnavan kasneje

Vsi trije zbori občinske skupščine so na pretekli seji sklenili, da bodo predlog družbenega dogovora o izgradnji in financiranju muzeja ljudske revolucije Slovenije v Ljubljani obravnavali na eni izmed naslednjih sej.

Predlog navedenega družbenega dogovora je bil na dnevnem redu vseh treh zborov občinske skupščine. Delegati družbenopolitičnega zbora, ki je imel sejo dva dni pred ostalima dvema zboroma, so menili, da bi družbeni dogovor obravnavali takrat, ko bodo imeli na razpolago več podatkov o muzeju, ki ga bomo zgradili v Ljubljani. To se nanaša predvsem na idejne projekte tega objekta, ki bi jih delegati želeli poznati.

Tako kot druge občine tudi naša ne bi neposredno sodelovala pri financiranju muzeja. Osmi člen predloga družbenega dogovora opredeljuje obveznost občine samo v spodbujanju samoupravnega združevanja sredstev preko ustreznih občinskih samoupravnih interesnih skupnosti. Vendar pa - so menili delegati - tudi združevanje sredstev preko občinskih interesnih skupnosti obremenjuje naše združeno delo, saj programe republiških SIS tudi financiramo iz sredstev naših organizacij združevanja dela. Sredstva za muzej naj bi zagotavljali: SR Slovenija s 35 % udeležbe, republiška SIS za kulturo 35 %, republiška SIS za izobraževanje 15 % in republiška SIS za raziskovanje 15 %.

Z mnenjem družbenopolitičnega zbora so se strinjali tudi delegati zbora krajevnih skupnosti in zbora združenega dela.

T. Br.

Višje najemnine

Od 1. januarja 1980 bodo najemnine za poslovne prostore v družbeni lastnini v občini Litija višje.

Za poslovne prostore za uslužnostno dejavnost v ulici Luke Svetca bo najemna višja za 5 %, za ostale prostore za uslužnostno dejavnost in PTT dejavnost pa 20 %.

Za poslovne prostore, ki se uporabljajo za gostinsko dejavnost bodo najemnine višje za 40 %.

Tudi za prostore, ki se uporabljajo za trgovsko dejavnost, bo najemna višja, vendar bodo pri tem razlike glede na dejavnost. Tako se bo pri poslovnih prostorih za papirniško dejavnost najemna povišala za 20 %, za prodajo obutve za 30 % in za ostalo dejavnost za 40 %. Občani pa bodo za poslovne prostore plačali 10 % višjo najemnino.

Pri pisarniških prostorih bo najemna višja za 20 %, pri garažah pa prav tako za 20 %.

Vzrok za povišanje najemnin je v uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov na področju najemnin oziroma v prehodu na ekonomske najemnine.

Na podlagi resolucije o izvajanju srednjeročnega plana občine Litija pa je tudi povišanje najemnin za uslužnostne dejavnosti selektivno.

Br.

BISTVENE SPREMEMBE V ODLOKU O UPRAVLJANJU IN RAZPOLAGANJU S STAVBNIM ZEMLJIŠČEM

Nič več na licitaciji

Občinska skupščina je posredovala v javno razpravo osnutek sprememb odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem. Doslej je dobil zemljišče za gradnjo hiše tisti občan, ki je na licitaciji ponudil več denarja. V bodoče bodo upoštewane predvsem stanovanjske, delovne in socialne razmere občanov, ki želijo pridobiti zemljišče za gradnjo. Tudi osnutek kriterijev je v javni razpravi. Gre samo za zemljišča v družbeni lastnini.

Osnutek odloka predvideva, da bo moral vsak občan za zemljišče ponuditi vsaj izključno ceno za zemljišče, nato pa bodo odločala posebna merila o tem, kdo bo zemljišče dobil. Ta postopek se bo izvajal na javnem natečaju, tisti občan oz. ponudnik, ki pa bo pridobil najvišje število točk po merilih, bo prvi izbral stavbno zemljišče.

Osnutek sprememb in dopolnitev navedenega odloka izhaja predvsem iz uskladitve z republiškim zakonom o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem. Javno pravobranilstvo SR Slovenije je namreč v posebni analizi tovrstnih občinskih odlokov ugotovilo, da določilo, da se zemljišče odda tistemu ponudniku, ki ponudi najvišjo kupnino za zemljišče, ni v skladu z zakonodajo. To pa pomeni, da ne more zemljišče dobiti vedno samo tisti ponudnik, ki ponudi več denarja.

Občinska skupščina je dala osnutek odloka v enomesečno javno razpravo vsem organizacijam združenega dela, krajevnim skupnostim in delegacijam.

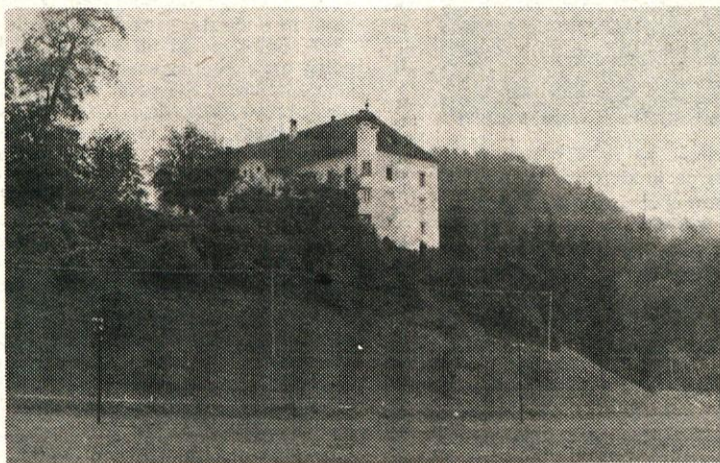
T. B.

OSNUTEK MERIL IN KRITERIJEV ZA PRIDOBITEV ZEMLJIŠČA ZA GRADNJO HIŠE

	število točk
1. Družinsko stanje	
Glede na število družinskih članov pripada naslednje število točk:	
- 2 člana družine	2
- 3 člani družine	4
- 4 člani družine	6
- 5 članov družine	8
Za vsakega nadaljnje člana družine se doda 2 točki.	
2. Skupni dohodek gospodinjstva	
Z oziroma na skupni dohodek na člana gospodinjstva pripada naslednje število točk:	
- do 3.500,00	12
- od 3.501,00 do 4.000,00	10
- od 4.001,00 do 4.500,00	8
- od 4.501,00 do 5.000,00	7
- od 5.001,00 do 5.500,00	6
- od 5.501,00 do 6.000,00	4
3. Stalno prebivališče v občini Litija. Občanu s stalnim prebivališčem v občini Litija pripada naslednje število točk:	
- do 2 let	5
- nad 2 do 5 let	10
- nad 5 do 10 let	17
- nad 10 do 15 let	24
- nad 15 let	30
4. Zaposlitev v občini Litija	
Občanu, ki je dalj časa zaposlen v občini Litija, pripada naslednje število točk:	
- nad 1 leto do 2 let	1
- nad 2 do 3 leta	3
- nad 3 do 5 let	5
- nad 5 do 8 let	8
- nad 8 do 10 let	10
- nad 10 do 15 let	15
- nad 15 do 20 let	20
- nad 20 let	30
5. Občanu, ki je kot mlada družina pridobil „solidarnostno stanovanje“ v občini Litija, pripada 15 točk.	15
6. Namensko varčevanje	
Občanu, ki namensko varčuje za gradnjo stanovanjske hiše, pripada naslednje število točk:	
- varčevalna doba od 1 leta do 2 let	2
- varčevalna doba od 2 do 3 let	4
- varčevalna doba od 3 do 4 let	7
- varčevalna doba nad 4 leta	10
7. Posebne okoliščine:	
- invalid (rangirati po kategorijah) 5	5
- vojaški invalid (rangirati po kategorijah)	10
- udeležba v NOB	20
8. Stanovanjske razmere	
Glede na stanovanjsko površino, ki odpade na enega stanovalca v stanovanju, pripada naslednje število točk:	
- do 8 kv. m	12
- nad 8 kv. m do 10 kv. m	8
- nad 10 kv. m do 12 kv. m	3
9. Občanu, ki izprazni družbeno najemno stanovanje, pripada 10 točk.	10
10. Prevoz na delo	?

Litijska stanovanjska skupnost ugotavlja, da grad vztrajno propada. Možnost za preureditev prostorov v stanovanja. Grad ne bi smel propasti.

Ponoviški grad je last litijske kmetijske zadruge, njegovo vrednost pa ocenjujejo na dobrih 6 milijonov din. Vzdrževanje gradu je dokaj



Grad v Ponovičah ima tako kot vsi gradovi izredno lepo lego. Postavljen je na hriček nad ponoviškimi polji v samem zelenju. Blizu gradu bo nekoč stekla tudi nova zasavska cesta, pa bi zares kazalo gradu posvetiti več pozornosti. (Foto in tekst: GO - Br.)



Ponoviški grad je kar precej velik, zato bi tudi popravila in redno vzdrževanje precej stalo. Vendar pa spet ne toliko, da bi grad kar pustili propadati. Fasada je že močno načeta, streha je najbolj potrebna popravila, saj na nekaterih mestih po strehi in žlebovih raste kar visoka trava. Vsako odlašanje pri reševanju gradu pa seveda prinaša vedno večjo škodo. (Foto in tekst: GO - Br.)

draga zadeva, tako da kmetijska zadruga ne more zagotoviti dovolj sredstev za redno vzdrževanje niti za najnujnejša vzdrževalna dela. Zaradi tega streha na mnogih mestih pušča, voda pa ponekod prodira v notranjost že skozi stropce.

Grad Ponoviče je kar precej velik, saj ima kar 1.800 kv. m površin. Stanovanja, ki so v nekaterih grajskih prostorih, zavzemajo 300 kv. m, obrtna dejavnost tudi 300 kv. m. Kmetijska zadruga Litija uporablja 250 kv. m prostora, ponoviška mladinska organizacija pa 35 kv. m. 915 kv. m površin pa je praznih, oziroma jih stanovalci gradu uporabljajo za razne namene, največ pa za skladišča lesa, razne shrambe itd.

Pred leti je bil izdelan že tudi idejni načrt za adaptacijo gradu, vendar pa je pri tem tudi ostalo. Idejni načrt preureditve gradu je predvideval, da bi se grad preuredil v

SE ZAVEDAMO ŠKODLJIVOSTI KAJENJA?

Ali je kajenje družbeno sprejeta narkomanija?

Teden od 21. - 28. septembra je bil tudi letos posvečen boju proti kajenju. O škodljivosti kajenja je bilo napisanega že veliko, ob tem nam kot v posmeh kažejo podatki, da je pri nas vsako leto več kadilcev, in to predvsem med mladino. Kako je takšno nasprotje mogoče? Kako doseči, da bi se število kadilcev zmanjšalo in da mladi sploh ne bi posegali po prvi cigareti? Raziskava „Motivi kajenja pri mladini“, ki so jo izvedli Katja Boh, Blaž Mesec in Vinko Skačar, je odkrila mnogo pomembnih ugotovitev. Poglejmo jih!

Najprej moramo vedeti, da mnogo raznovrstnih vzrokov vpliva na začetek in nadaljevanje kajenja. Odrasli v bistvu kadijo zato, ker so enkrat s tem začeli, sedaj pa je zanje kajenje že utrjena razvada, ki ima narkotično delovanje. Tobak človeka hitro zasvoji. Tako kadilci kadijo „vedno in povsod“: ko so utrujeni, razburjeni, žalostni, tesnorni, negotovi, lačni, siti, kadijo ob naporu, strahu, klepetu, itd. Od cigarete so odvisni - če jih nimajo, postanejo nemirni, razdražljivi, mnogim se tresejo roke, misli jim neprestano bežijo k cigaretam. Težko je reči, ali kadijo zato, ker se pri tem počutijo dobro, ali le zato, da se ne bi počutili slabo.

Zakaj cigarete človeka tako zasvojujejo? Za to je več vzrokov. Kajenje je vezano na t.i. „oralno“ ugodje - to pomeni ugodje, ki ga doživljamo prek ust (podobno kot pitje alkohola, prekomerno uživanje hrane, ali pa pri dojenčku dudu). Mnogim je to nadomestek za občutek varnosti na materinih prsih pri dojenju. S kajenjem potešijo potrebo po zaposlitvi rok, prikrijejo negotovost in manjvrednostne občutke. Vse to jim omogoča družba, saj so cigarete poceni v primerjavi z drugimi narkotičnimi sredstvi, dosegljive so vedno in povsod.

Zakaj pa kadijo mladi? Morda bi

Kaj bo z gradom v Ponovičah?

hotelske namene. To je bilo leta 1964, torej pred 16. leti. Ves ta čas pa je grad v glavnem sameval in - propadal.

Stanovanjska skupnost Litija meni, da bi bilo možno dosti graj-



Pred mnogimi leti je umetnik izklesal tale portal v gradu Ponoviče. Dva takšna portala sta v ponoviškem gradu, eden pa je že kar precej poskodovan. Če ne bomo kmalu pristopili k popravilu gradu, bo iz dneva v dan nastajala večja škoda. (Foto in tekst: GO - Br.)

skih površin preurediti v stanovanja, ki sicer ne bi bila najmodernejša, vendar pa je tudi po takšnih veliko povpraševanje. Ideja je vsekakor ena izmed sprejemljivih, saj bi s tem grad rešili pred propadanjem, pa se stanovanja bi že samo popravilo strehe ogromno stalo, da ne govorimo o preurejanju drugih prostorov.

Vendar pa bo nekaj vsekakor

potrebno storiti, saj se nam ne sme grad kar preprosto podreti. Ponoviški grad ima namreč tudi bogato zgodovinsko preteklost, tako kot vsi gradovi stoji na izredno lepem mestu, z včasih čudovitim grajskim parkom in ob robu lepega gozda.

Stanovanjska skupnost je torej dala pobudo. Bo kdo reagiral? Občinska skupščina? Kulturna skupnost? Morda kdo drug? Kmetijska zadruga Litija kot lastnik gradu v nobenem primeru sama ne zmore storiti kaj več, pri vzdrževanju gradu, kaj šele pri adaptaciji.

Kar nehote se vsiljuje primerjava z Bogensperkom. Res da gre pri Bogensperku za mnogo bolj znamenit grad in da je bilo pri dosedanjem obnavljanju gradu vloženega ogromno truda posameznikov in organizacij. Pa vendar. Morda bi se dalo na tak način rešiti tudi ponoviški grad.

Br.

KAJ PA ZA TURIZEM IN GOSTINSTVO?

Nekateri poznavalci gostinsko turističnih razmer menijo, da bi bilo grad v Ponovičah najbolj pametno preurediti za turistično dejavnost. Grad ima namreč izredno lepo lego in okolico, ima tudi ogromno prostorov, ki bi jih uredili za prenočevanje, za restavracije, dnevne in nočne bare, recepcije, konferenčne dvorane in drugo. S primerno propagandno dejavnostjo bi tako urejen objekt lahko prinašal tudi lep dohodek. V bližini gradu bo nekoč stekla tudi zasavska cesta, zato so razmišljanja o preureditvi gradu v motel ali hotel, ki ga v Litiji ni, izredno zanimiva. Ob pravilnem pristopu k tej ideji, bi ob njeni realizaciji ustvarjali tudi novo materialno vrednost, kar je seveda izredno pomembno. Bo kdo reagiral tudi na ta predlog?

ali razgrajanjem) upira odraslim in njihovim prepovedim. Na ta način želi dokazati, da je odrasel, samostojen. Velike telesne spremembe in nesoglasja z odraslimi ustvarjajo v mladem človeku napetosti in občutek negotovosti, cigarete pa ga navidezno sprostito in umirijo. Na mladostnika pomembno vplivajo tudi njegovi vrstniki. V skupini z njimi se počuti varnega, pogosto se slepo podreja pravilom vedenja v skupini, prav kajenje pa je eno izmed pogostih pravil. V skupini skuša s „ciklom“ v ustih in puhanjem dima opozoriti nase in se uveljaviti, pri čemer pogosto posnema svoje vzornike s filmskega platna, romanov, stripov in glasbenega življenja.

Vidimo, da je kajenje pogojeno z mnogimi različnimi in med seboj prepletenimi vzroki. Sedaj lahko razumemo, zakaj samo prepričevanje kadilcev o škodljivosti kajenja ne daje dobrih rezultatov, saj mnogi psiholoških mehanizmov kadilcu utrjuje kajenje in ga brani pred vplivi, ki bi lahko povzročili spremembo te razvade. Torej bi moral biti boj proti kajenju zastavljen dosti širše. Celotna družba z vsemi svojimi dejavniki bi se morala vključiti v široko akcijo: zmanjševanje pridelave in proizvodnje tobaka, preusmeritev delavcev v tobačnem gospodarstvu v druge veje gospodarstva, omejitev prodaje tobačnih izdelkov (npr. le v določenih lokalih, ob določenih urah, ipd.), prepoved kajenja na vseh javnih mestih. V akcijo bi se morale vključiti vse družbeno-politične organizacije (npr. prepoved kajenja na vseh sestankih, ipd.), vse družbene, kulturne in še posebno športne organizacije, vsa sredstva javnega obveščanja, vse zdravstvene in vzgojno-izobraževalne organizacije z zgledi (!) in vzgojo. Tudi nekadilci bi se morali osvestiti in organizirati, da bi si priborili pravico do čistega zraka, ki ga kadilci svobodno zasmrajajo.

Prav gotovo pa bi moral k akciji prispevati tudi vsak posameznik po svojih močeh. Mnogi vsemu temu nasprotujejo, čes, da bi s tem „tobačni“ delavci ostali brezposelni, oziroma da bi se zmanjšali dohodki družbe. Jasno je, da kajenja ne bi opustili vsi kadilci hkrati v enem dnevu, ampak bi ta proces trajal dolga leta, verjetno kar desetletja. V tako dolgi dobi ne bi bil problem nadomestiti tega dohodka z drugim (nedavna raziskava je ugotovila, da lahko Jugoslavija nadomesti dohodek od tobaka v 25-30 letih, Slovenija pa že v 10 letih).

Ob škodi na zdravju zaradi kajenja ne smemo pozabiti tudi na ekonomsko škodo, ki jo morajo skupaj s kadilci solidarnostno plačevati tudi nekadilci: velikanski stroški zdravljenja bolezni, ki v tesni zvezi s kajenjem (pljučni rak, srčno-žilna obolenja, kronični bronhitis, itd.), izplačevanje nadomestil dohodka za čas teh bolezni, večja in zgodnejša stopnja invalidnosti ter zmanjševanje delovne sposobnosti, ki je pri kadilcih pogostejša.

Posebej moramo poudariti boj proti kajenju pri mladini, čeprav je tesno in neločljivo povezan s tistim pri odraslih. Zdravstveni razlogi za mlade niso prepričljivi, saj sta zanje starost in bolezen se daleč. Najprej bi morali kajenje razvednotiti, da ne bi več imelo pomena odraslosti, moškosti in neodvisnosti. Pomemben vpliv bi imeli zgledi in mnenje staršev, pedagoških in zdravstvenih delavcev. Mladim bi morali omogočiti, da svoje težnje in psihološke potrebe zadovoljujejo na neškodljiv način. Približati bi jim morali vzornike v športu, saj se mnogi mladi radi ukvarjajo s športom. Boj proti kajenju moramo zato zastaviti na široko - kot delček v celotni skrbi za mladino: vsak posameznik z osebnim zgledom tu in sedaj, družba v celoti pa z odločnim nastopom v korist zdravja posameznika in skupnosti.

Dr. M. K.

ZA BOLJŠO POŽARNO VARNOST

Kadar govorimo o požarih in požarni škodi, smo vedno lahko zaskrbljeni. Velika materialna škoda, poškodovani ali celo mrtvi, zastoji v proizvodnji in še marsikaj, narekujejo, da nenehno skrbimo za izboljšanje požarne varnosti na vseh področjih.

Tudi v naši občini nismo še tako daleč, da bi se lahko pohvalili z majhnim številom požarov in majhno škodo, saj je bilo v prvem polletju letošnjega leta že pet požarov, od katerih je samo škoda ob požaru zdravstvenega doma v Izgradnji presegla lanskoletno skupno škodo. Pri vsem tem pa je treba poudariti, da je večinoma vzrok požara „človek“.

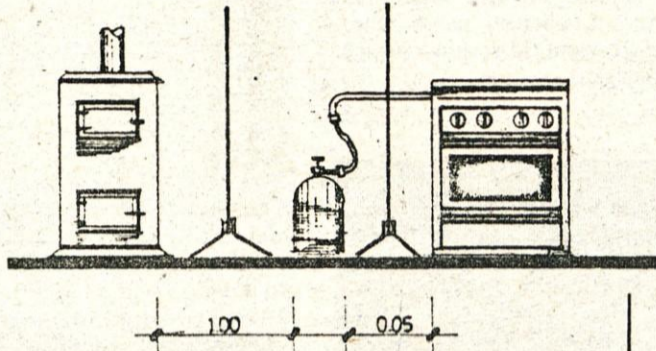
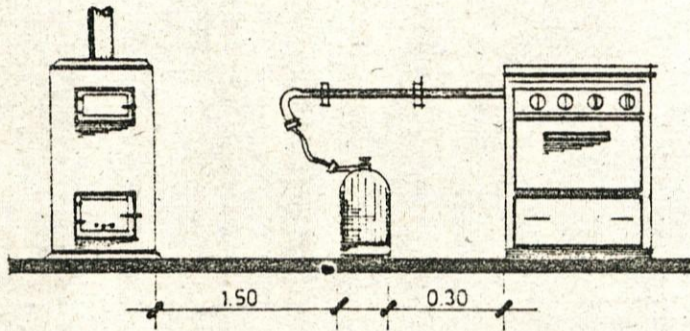
bo štedilniki, hladilniki, pralni stroji ali celo luči. O plinskih štedilnikih in plinskih pečeh in na splošno o plinu sem že pisal. Vseeno pa je potrebno opozoriti na nekatere nevarnosti. Pri nameščanju plinske jeklenke je potrebno vseh spojev tesnjenje preverjati s milnico (nikakor ne s plamenom, ker je prepovedano in nevarno). Plinska jeklenka ne sme biti izpostavljena toploti (pri pečeh, na soncu itd.) v primeru, da v prostoru zavonjamo plin, je potrebno takoj jeklenko zapreti, odpreti okna in vrata in če plin še naprej uhaja, je jeklenko potrebno odnesti na varno in zračno mesto. V nobenem primeru ne smemo prižigati luči, vžiga-

vodo, mokro krpo, peno ali podobnim materialom, ker je električno prevoden. Če je štedilnik priključen na elektro omrežje, ga lahko gasimo izključno z ročnimi gasilnimi aparati na prah (S) ali na ogljikov dioksid (CO₂), če pa je izključen (izvlečen vtič, odstranjene varovalke) pa lahko tudi z vodo, vendar bomo v tem primeru poškodovali električne dele v štedilniku. Štedilniki ali peči na trda goriva pogosto-krat povzročijo požar v stanovanju. Postavljeni so na gorljiva tla, preblizu gorljivih delov pohištva ali gorljivih sten, dimniki in dimni odvodni so slabi, dimniki so slabo ali pa sploh niso očiščeni, posode za pepel so slabe in podobno. Vse to so poten-

gasimo izključno z aparati S ali CO₂ na okoljskih predmetih pa, kot je že bilo rečeno.

Poleg navedenega je v našem stanovanju še veliko drugih nevarnosti, ki se jih morda ne zavedamo. Puščen prižgan likalnik, pranje z bencinom, cigaretni ogorki pa tudi odprta steklenička acetona v majhnem prostoru, vse to so potencialne nevarnosti za izbruh požara.

V naših stanovanjih, posebno pa v kletih in na podstresjih je polno neuporabljenega materiala: papir, deli pohištva, stare obleke pa tudi razne vnetljive in eksplozijske snovi (barve, laki, plin). Zamislite si gašenje požara pod takimi pogoji, pa tudi materialna škoda je precej



Postavitev plinske jeklenke

Da bi število požarov zmanjšali ali pa jih celo ne bi bilo, moramo skrbeti vsi, pa naj bo to na delovnem mestu, doma, ali pa kjerkoli drugje. Tako nam narekuje zakonodaja. Zal pa je naše samozaščitno obnašanje še vse preveč skromno, saj odpora pri spremembah starega mišljenja in dela povzročajo velike težave tistim, ki se zavzemajo za boljše varnost ljudi in premoženja.

Da ne bi govorili samo o načinu obnašanja nas vseh, raje pogledimo po svojem stanovanju. V njem je nesteto žarišč, ki jih lahko takoj, z malo sredstev odpravimo.

Naša stanovanja so vsemogoče; od kuhinje, spalnice, skladišča raznega materiala, garderobe, igralnice in podobno. Aparati, ki jih uporabljamo in ki nam lajšajo delo, so dostikrat vzrok požara, pa naj si

lice ali kaj podobnega. Požar na plinski napravi ali instalaciji gasimo s suhim prahom (S), ogljikovim dioksidom (CO₂) – to so ročni gasilni aparati, ali pa z mokro krpo. V nobenem primeru ne smemo požara gasiti z vodo.

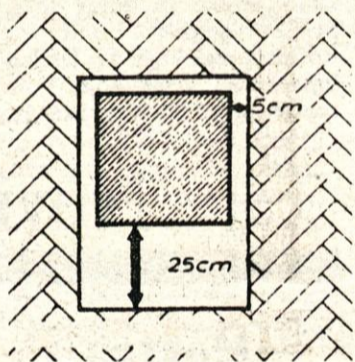
Električni štedilniki ali električne peči so tudi nevarni. Njihova priključenost je dostikrat izvedena s slabimi vodniki, ki se pri obremenitvi pregrejejo, že najmanjša gorljiva stvar v njihovi bližini pa lahko zaneti požar. Instalirana moč v sodobnih električnih štedilnikih je precej velika (okoli 10 kW), zato jih priključujemo po možnosti na vse tri faze, paziti pa moramo, da so varovalke pravilno izbrane in nikakor ne krpane. Morebitnega požara na teh napravah ne smemo gasiti z

cialne nevarnosti za nastanek požara v stanovanju. Požar na trdih predmetih organskega izvora lahko gasimo z vodo (les, premog, papir). Ker pa voda gasi z ohlajevanjem predmeta, to vedno ni primerno (pokanje plošč) posebno pa še v primeru požara v dimniku, ker ga lahko raznese ali pa dimnik močno razpoka in je neuporaben. Če nimamo pri roki ročnega gasilnega aparata, je najbolje, da zapremo vse dostope zraka v dimnik, okolico dimnika pa nadziramo.

V stanovanju imamo pogosto tudi oljne peči, ki ravno tako lahko povzročijo požar. Ta lahko nastane zaradi slabih dimnih odvodov ali dimnikov, puščanje rezervoarja za olje itd. Pri upravljanju z oljnimi pečmi je posebno treba paziti na to, da se rezervoar polni samo tedaj, ko je peč ugasnjena (mrzla), pri prižiganju je treba paziti, da ni prevelike količine olja v peči, ker bo peč v tem primeru lahko pritisk v njej poškodoval, plamen pa se lahko prenese na okoljske premete.

Veliko nevarnost predstavljajo tudi posode s kurilnim oljem. V stanovanju ga lahko imamo največ 50 l, v posodah, ki niso večje kot 25 l. Olje ne sme biti v bližini izvora toplote. V prostorih stanovanjskih hiš, ki niso namenjeni za stanovanje, pa je lahko primerno uskladiščeno največ 200 l olja.

Požare na oljnih pečeh lahko



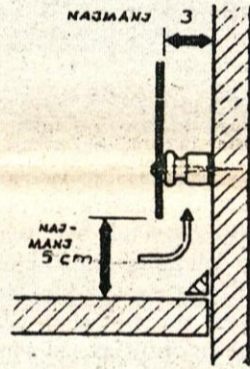
Velikost zaščite gorljivih tal

večja. Skrbeti moramo, da bodo naša podstresja in kleti čim bolj čista in v njih samo tisto, kar sodi vanje.

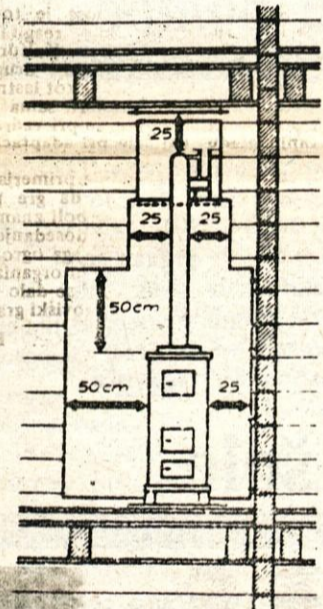
Kot smo govorili, se velika večina začetnih požarov gasi najuspešneje z ročnimi gasilnimi aparati (S ali CO₂), vendar jih velika večina stanovanjskih hiš nima. Priporočam, da si tak aparat čimprej nabavite, saj boste lahko z njim takoj pogasili začetni požar.

Na koncu naj še enkrat poudarim, da je skrb za požarno varnost dolžnost nas vseh in ne samo posameznikov, saj bomo tako prihranili ogromna sredstva pa tudi obvarovali ljudi pred poškodbami ali celo rešili življenje. Vključimo se v napore za izboljšanje varnosti, pa če ne drugače, vsaj v tednu požarne varnosti, ki bo letos od 20. do 26. oktobra.

P. R.



Oddaljenost zaslona od gorljive stene



Varnostne razdalje od gorljivih sten z zaslonom ali brez njega

Iz matičnega urada

V mesecu septembru je bilo na gradu Bogenšperk 22 porok, od tega 11 parov iz območja naše občine in 11 parov iz drugih občin.

POROČILI SO SE:

Kostanjevec Marjan, železokravec iz Ljubljane in Skočir Aleksandra, administratorka iz Ljubljane

Šuštaršič Vinko, klepar iz Riharjevca in Rogelj Jožefa, krznarska delavka iz Debeč

Lepej Jože, šofer iz Trbovelj in Bašelj Staša, študentka iz Zagorja ob Savi

Plešec Francišek, pekovski mojster iz Domžal in Kolar Marta, delavka, iz Ljubljane

Rihar Franc, avtotapetnik iz Komende in Podpečnik Marija, uslužbenka iz Komende

Rupnik Matjaž, ključavničar iz Hrastnika in Leskovšek Olga, ekonomski tehnik iz Hrastnika

Povše Izток, uslužbenec iz Kamnika in Hočevar Breda, predmetni učitelj iz Kamnika

Obolnar Lado, skladiščnik iz Golišč in Lukančič Marica, prodajalka iz Golišč

Ostanek Drago, trgovski poslovodja iz Trbovelj in Pavšek Nevenka, višji sanitarni tehnik iz Trbovelj

Kolšek Peter, profesor iz Ljubljane in Kržišnik Erika, profesorica iz Škofje Loke

Štajnar Ludvik, vodovodni inšpektor iz Grosuplja in Pintar Marija, delavka iz Volčje jame

Kastelic Branko, ključavničar iz Litije in Groznik Slavka, delavka iz Litije

Božič Roman, ključavničar iz Zagozda in Žonta Cecilija, prodajalka iz Žeževca

UMRLI V MESECU SEPTEMBRU

Hribar Jožefa, stara 75 let, iz Polšnika, Zupan Marija, stara 66 let, iz Litije, Vuk Viktor, star 82 let, iz Litije, Brunček Marija, stara 77 let, iz Dragovškega, umrla v Domu Tisje

Bedene Henrik, star 71 let, iz Sevnja, Koprivnikar Janez, star 73 let, iz Volčje jame, Zupančič Jože, star 74 let, iz Mišjega dola, Drolc Pavla, stara 82 let, iz Podvin, Zagorje, umrla v domu Tisje,

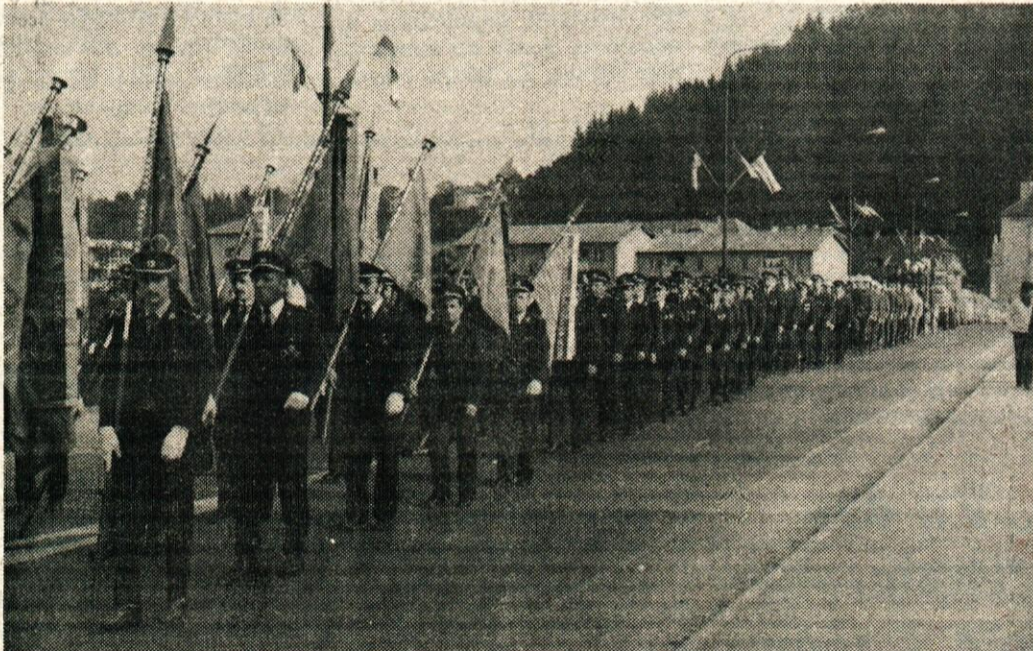
Homec Danuška, stara 54 let, iz Ljubljane, umrla v domu Tisje, Juvan Franjo, star 79 let, iz Metlike, umrl v domu Tisje.

ROJENI V MESECU AVGUSTU IN SEPTEMBRU:

V avgustu se je na območju naše občine rodilo 6 dečkov in 12 deklic. V septembru pa 4 dečki in 11 deklic.

J. Č.

Praznik gasilcev v Litiji



Zadnjo soboto v septembru so litijski gasilci praznovali 95-letnico društva in 25-letnico Občinske gasilske zveze. Po praktični vaji gasilcev na Rozmanovem trgu se je po litijskih ulicah razvila velika gasilska parada (na sliki). Pred dvorano na Stavbah pa je bila nato še proslava ob obeh obletnicah, na kateri je govoril predsednik Občinske gasilske zveze Vinko Keržan, ki je nato zaslužnim delavcem v gasilstvu tudi podelil priznanja. (Tekst in foto GO – Br.)

NOVICE IZ KULTURE

Filmski kažipot

– Novembrski filmski spored kina Šmartno nam predstavlja pet filmov. Začel se bo z angleško komedijo „Inšpektor Clousseau v akciji“, ki mu bodo sledili: ameriška grozljivka „Prerokba“, italijanska drama „Poseben dan“, ameriška komedija „Herbie znova tekmuje“ in angleška ljubezenska drama „Prava, resnična ljubezen“. Naj še dodam, da otrokom ne bo dovoljen ogled dveh filmov („Poseben dan“ in „Prava resnična ljubezen“), priporočamo pa jim obisk filmske komedije „Herbie znova tekmuje“.

Prva sezona v prenovljeni dvorani

– Ljubitelji kulturnega in družabnega življenja so se v lanskem novembru ob dnevu republike razveselili prenovljene dvorane na Stavbah; le-ta je ob izteku prve sezone dokazala, da smo jo resnično potrebovali. V sedmih mesecih se je zvrstilo v njej 20 kulturnih prireditev, in sicer 8 koncertov, 6 gledaliških predstav in 6 proslav. Poleg tega so družbeno-politične in delovne organizacije pripravile še 11 družabnih srečanj in drugih akcij.

Spominska svečanost na Grbinu

– Ta mesec mineva deset let, kar je umrl litijski publicist, kronist in zbiralec narodnega blaga Jože Zupančič. Kulturna skupnost Litija bo ob tej obletnici zadnjo soboto v oktobru odkrila na njegovi hiši na Grbinski cesti spominsko ploščo, obenem pa pripravila razstavo iz izbora pokojnikove bogate novinarske zapuščine.

Kolonija likovnih samorastnikov bo vsako leto

V domu „Tisje“ je bil nedavno posvet o nadaljnjem razvoju kolonije likovnih samorastnikov, ki je začela z delom prav v tem domu leta 1977, in je z izjemo lanskega leta, ko jo je organizirala litijska osnovna šola, potekala ves čas v Črnem potoku. Predstavniki družbenopolitičnih in kulturnih organizacij občine Litija so se s člani Društva samorastnikov dogovorili, da je treba pri Zvezi kulturnih organizacij Litija ustanoviti poseben odbor, ki bo nadalje vodil in usmerjal delo te likovne dejavnosti.

B. Ž.

KS LITIJA — DESNI BREG

Novi mostovi

V lanski decembrski številki našega časopisa smo opisali škodo, ki jo je zimsko neurje z veliko vodo povzročilo prebivalcem in občanom ob Konjskem grabnu v krajevni skupnosti Litija — desni breg. Takrat je voda odplavila cca 300 m krajevne ceste, popolnoma porušila en most, pri dveh pa izpodko-

pala betonske opornike, ter s tem pretrgala cestno povezavo občanom Širmanskega hriba in okolice s širšo družbeno skupnostjo.

Danes pa je slika popolnoma drugačna. S pomočjo sredstev iz sklada za odpravljanje naravnih nesreč, strokovne službe komunalne skupnosti, organov

krajevne skupnosti in delavcev ter strojev VGP Hidrotehnik, TOZD Hidrogradnje so občani tega dela krajevne skupnosti v kratkem času popravili razdrto cesto, poglobili in uredili strugo potoka ter zgradili štiri nove betonske mostove, ki jim omogočajo varno pot tudi v najhujših vremenskih razmerah.

Danes so na svoje delo ponosni, obenem pa se zahvaljujejo vsem, ki so jim v nesreči pomagali.

U. S.



KS ŠMARTNO

V petnajsto leto

— Ob 17. septembru, dnevu bralnih značk in desetletnici smrti mladinskega pisatelja Franceta Bevka, so v avli šole pripravili krajšo spominsko svečanost. Ta dan pa so šolarje seznanili še s programom letošnje Levstikove bralne značke, za katero bodo mladi šmarski bralci tekmovali že petnajsto leto.

Dan pionirjev

— Na dan pionirjev, 29. septembra, so v šmarski šoli izvedli pionirsko in mladinsko konferenco ter skupščini šolske skupnosti ter podmladka Rdečega križa. Na njih so potrdili delovne programe ter izvolili razredna in šolska vodstva navedenih organizacij. Praznovanje so zaključili z množično udeležbo na krosu.

KS VINTARJEVEC

Godba jih je obiskala

Konec septembra je litijski sindikalni pihalni orkester obiskal tudi prebivalce doma „Tisje“ v Črnem potoku. Pred domom so litijski godbeniki zaigrali veliko lepih, starih in tudi novih melodij, ki so vse

oskrbovance nepopisno razveselile. Treba je reči, da je kulturno življenje v domu „Tisje“ kar precej razgibano, saj dom večkrat obišče kakšna kulturna skupina. Seveda je vsak obisk oskrbovancem v neizmerno

ekskurzijo; sredstva za prevoz so prispevali starši. Šestošolci so si ogledali znamenitosti Ljubljane, Kranja in Trziča ter se povzpeli do Ljubelja, učenci sedmih in osmih razredov pa so obiskali Škofjo Loko, Visoko, bolnišnico Franjo, Cerkno, Idrijo in Rakov Škocjan.

Kadrovske težave

— Čeprav Izobraževalna skupnost Litija študentov večje število dijakov in študentov na pedagoških šolah, je zlasti na podružničnih šolah čutili iz leta v leto večje pomanjkanje učiteljev razrednega pouka. Tako so morali letos na Mamolju in Primskovem začasno ukiniti pouk v četrtem razredu ter učence prešolati v Šmartno. Zaradi oddaljenosti imajo ti šolarji samo dopoldanski pouk.

B. Ž.

Jesenske ekskurzije

— V prvi polovici so imeli učenci višje stopnje enodnevno

KS VELIKA ŠTANGA

Borci so razvili prapor



Zadnjo soboto v septembru so na Veliki Štangi razvili prapor krajevne organizacije ZZB NOV Velika Štanga. Prapor je razvil predsednik OO ZZB NOV Litija in ga predal krajevni organizaciji Velika Štanga. Slavnostni govornik ob razvitju prapora je bil Zvone Bric, ki je orisal pomen teh krajev in njihov prispevek za NOB. Na posnetku: po slavnosti je bil tudi pester kulturni program. Br. (Foto: GO)

KS LITIJA — LEVI IN DESNI BREG

Mladina je priskočila na pomoč

Star otroški vrtec „Kekec“ na Ponoviški cesti je poleti več ali manj sameval, po počitnicah pa je spet oživel. Vrtec na Ponoviški cesti pa ne sprejema samo otroke iz levega brega Save, ampak tudi z Rozmanovega trga, saj tamkajšnji vrtec „Najdihojca“ ne zmore sprejeti številne mladeži,

ki tamkaj prebiva.

Ker pa se je okolica vrtca „Kekec“ med počitnicami precej zarasla s plevelom, je bilo potrebno organizirati delovno akcijo. Vzgojiteljicam v „Kekecu“ pa so se pri tem pridružili tudi mladinci in mladinke iz osnovne organizacije

ZSMS Stavbe in okolica vrtca je postala mnogo lepša. Tako kot že velikokrat doslej so mladinci in mladinke tudi tokrat pokazali svojo pripravljenost za kakršnokoli delo. Tako kot vzgojiteljice v vrtcu, so jim za pomoč hvaležni tudi vsi mladi „stanovalci“ tega vrtca.

F. K.

Novice z litijske šole

Pestra dejavnost ob dnevu pionirjev

Ob dnevu pionirjev je pionirski odred osnovne šole Dušan Kveder—Tomaž pripravil redno letno delovno konferenco. Pionirske samoupravne skupnosti po razredih so izvolile 3 delegate za konferenco, pregledale shemo samoupravne organiziranosti pionirjev na šoli, zbornik o dejavnosti krožkov v preteklem letu ter program Jugoslovanskih pionirskih iger. Po končani konferenci je bil zbor šolskega športnega društva in športna tekmovanja.

nem procesu pa je potreba po takšni organizaciji pouka vse večja. Da bi vsaj delno zadostili ciljem naše samoupravne socialistične družbe na področju vzgoje in izobraževanja prav tako pa tudi željam naših učencev, smo uvedli v letošnjem šolskem letu en dan v tednu celodnevno šolo. V tem dnevu je na šoli organizirana cela vrsta aktivnosti, od interesnih dejavnosti, dopolnilnega in dodatnega pouka do samostojnega učenja. Za takšno organi-

zacija pouka smo se odločili zato, da bi omogočili vsem učencem, predvsem pa vozačem obiskovati vsaj eno izmed interesnih dejavnosti. Čeprav se bodo pri izvedbi tega dne pojavljale tudi težave — kot npr. prehrana učencev, upamo, da bomo s svojim delom bogatili interese učencev, poglobljali njihovo znanje in koristno zapolnili prosti čas, ki ga nekateri učenci preživljajo premalo organizirano in brez pravega nadzora.

Tenoristi! Želite peti?

Pevski zbor Lipa iz Litije vabi v svoje vrste nove pevce, predvsem tenoriste. Zbor ima vaje vsak ponedeljek in petek ob 18.30 v litijski Predilnici, prostor, kjer imajo vaje, pa vam bo pokazal vratar.

Kdor se torej želi naučiti lepo peti in je tenor, naj se priključi pevcem Lipe. Ne bo mu žal, saj lepo zbrano petje vsak človek rad posluša, mi Slovenci pa sploh radi pojemo.

En dan celodnevne šole v tednu

Litijska občina je ena izmed redkih občin v Sloveniji, ki še ni uspela organizirati celodnevne šole. V vzgojno izobraževal-

Tomc Gustelj

Igra in vzgoja našega triletnika

Okupatorjevi zločini nad otroki

Nihče točno ne ve, koliko deset tisoč nedolžnih otrok je v minuli vojni končalo svoja življenja v raznih taboriščih, posebno v Jasenovcu, v raznih okupatorskih ofenzivah in drugem nasilju okupatorja. V naši domovini, ki je bila prizorišče hudih bojov, pa je še po vojni več tisoč otrok postalo žrtev odvzetenega eksploziva in drugih vojaških predmetov. Tudi v naši občini.

V naslednjem sestavku bomo opisali tri dogodke okupatorjevega neposrednega nasilja nad otroki na našem območju.

Za 1. maj 1942 so Nemci pripeljali na Savo pri Litiji potujoči kino. Pod prisilo so v kinu zbrali v glavnem šolsko mladino. Vrteli so jim „vohensau“ to so bili tedenski filmski pregledi, ki so večinoma prikazovali nemško „veličino“ in dogodke iz front. Tudi to je bil eden od poizkusov okupatorja, čim prej ponemčiti mladino.

Otroke so v kinu zadržali do 23. ure ponoči. Takrat pa je bila stroga policijska ura že ob 22. uri, ko ni noben Slovenec več smel biti na cesti. Tako se je ob tej pozni uri vračala gruča otrok prek Save na Spodnji Log. V gruči so bili Berdajs Lado, Verbe Slavko, Gombač Franci, Gombač Lado, Potokar Marko, Tomše Rudi, Klančar Tone, Flisek Pavla, Flisek Alojzija, Simončič Martin ter že starejši Smrdelj Andrej. Ko so bili približno na sredi savskega mostu, so Nemci iz dveh mitraljezov začeli streljati po njih. Preden so Nemci ugotovili svojo „zmoto“, da streljajo po mladini, sta obležala težko ranjena Gombač Franci in Verbe Slavko, Gombač Lado pa je bil lažje ranjen. Ostali otroci pa so doživeli težak živčni šok, katerega posledice so se še dolgo poznale.

24. 9. 1944 se je iz Litije in Gornjega Loga proti Ljubljani in Kamniku umikala nemška in druga soldateska, ki je sodelovala pri obrambi pogoniškega mostu. Ko so se pomikali proti Hotiču, se je pod vasico Konj zbrala gruča ljudi, ki je opazovala umik nemške kolone. 12-letni Milko Pivec in njegova 8-letna sestra Ivica sta splezala na manjše sadno drevo, pod drevesom pa sta stali že starejša Ana Zahorik in 15-letna mladinka Marija Komotar. Prizorišču dogodka pa sta se bližala 12-letni Vinko in 6-letna Anica Praprotnik. To gručo so iz Hotiča opazili nemški izvidniki. Takoj so na gručo namerili 105 mm top – havbico. Že prva izstreljena granata je zadela v polno. Milka in Ivica je dobesedno raztrgalo. Ana Zahorik je obležala smrtno ranjena, Marija Komotar pa težko ranjena. Vinko in Anica Praprotnik sta ostala nepoškodovana, ker sta se nahajala 100 m stran.

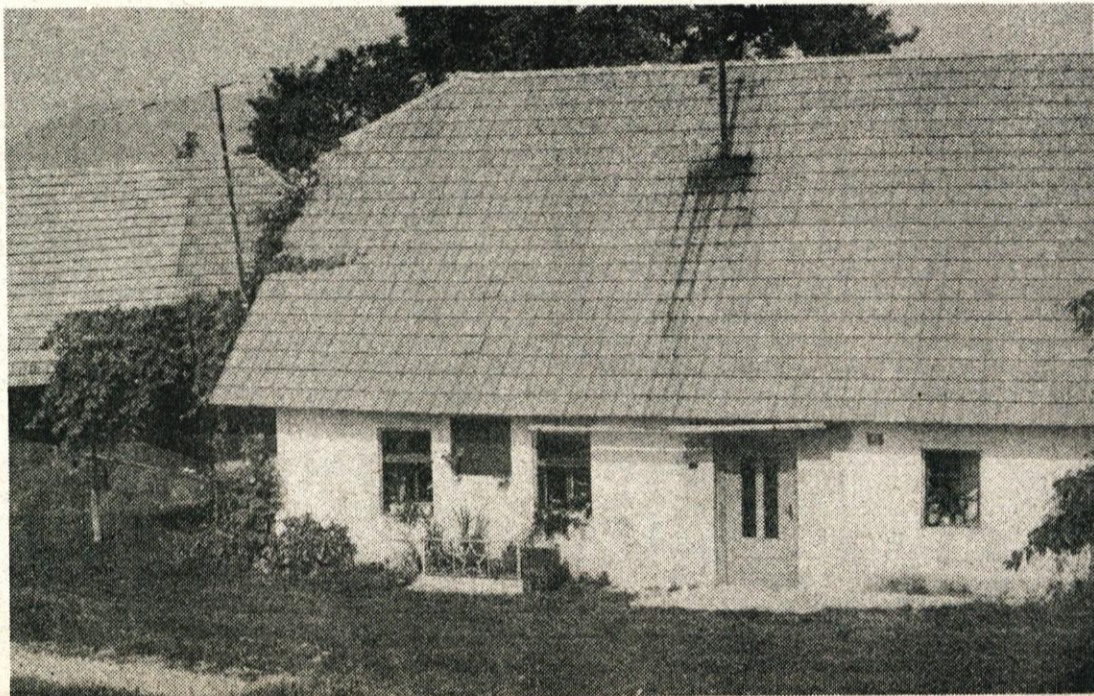
Komaj dobra 2 meseca kasneje pa je okupator storil v naši občini najhujši zločin. 29. in 30. novembra 1944 so proti mali vasi Golišče nad Jevnico prodrli „Vlasovci“. Ena kolona je prodirala prek Velikega vrha, druga prek Podšentjurja, tretja iz Jevnice. Vse kaže na to, da so jih vodili domači izdajalci. Najprej so požgali Pintarjevo domačijo in živo vrgli v ogenj Pintarjevo teto, ki je bila težak invalid. Nato so ubili 15-letnega partizana, Novakovega Tončka

iz Podšentjurja, ki je bil kurir Dolenjskega odreda. Pričelo se je splošno ropanje po vasi. Na vozove so naložili prašiče in drugo bomo imetje vaščanov ter zgnali skupaj živino. To se je v glavnem dogajalo dopoldne. Popoldne pa so pričeli z zločini. Najprej so za podboje vrat z verigami privezali sestri Bratunovi (p. d. Krmeljavi). Polili so jih s petrolejem in živi zažgali. Na najbolj grozovit način pa so se znesli nad Bratunovimi p. d. Končarjevimi na št. 10. Enainštiridesetletno mater Marijo ter njene otroke 15-letno Ivanko, 13-letno Ivanko, 11-letnega Ivana, 10-letnega

prišla iz Medvod na obisk k sorodnikom. Po naključju se je rešila le Končarjeva Fani, ki se je skrila v gozdu, in oče, ki je v Velikem vrhu pri Tomažetu klal prašiča. Skupno pa so ta dan izropali in požgali 10 domačij. „Vlasovci!“ lme so dobili po generalu Mihailu Vlasovu, ki je bil prej general lajtnant (general poročnik) Rdeče armade. L. 1942 se je predal Nemcem. Šef gestapa in SS Himmler ga je izkoristil in pridobil v svoje namene. Iz ujetnikov Rdeče armade so ustanovili posebne enote ROA – Ruska osvobodilna armada. Angažirane so bile izključno na zasedenih oze-

zločine so njihove konjeniške enote počele nad prebivalstvom Srema, Slavonije, Baranje in Kozare. V Sloveniji so prvič sodelovale v grozodejstvih in ropanju v nemški ofenzivi proti NOV na Dolenjskem jeseni 1943 in v zadnji nemški ofenzivi na Primorskem 1945.

Generala Vlasova so ob koncu vojne na Bavarskem ujeli zavezniki, katerim pa je kmalu ušel. Bil je ponovno ujet in izročen Rdeči armadi. Proti koncu 1945 je bil obsojen na smrt in javno obešen na Rdečem trgu v Moskvi.



Spominska plošča na obnovljeni Končarjevi hiši spominja na nesrečne žrtve Končarjeve družine.

Francija, 7-letnega Toneta in najmlajšega 5-letnega Karla so odveli na skedenj jih tam z žico privezali za kolo slamo-reznice in žive zažgali. Najstarejša hčer Marijo in 18-letno Angelo Kobilšek p.d. Flerkovo, ki je bila pri Končarjevih slučajno na obisku, pa so odvedli s seboj. Samo slutimo lahko, kaj so z njima počeli, ker njuni trupli nista bili nikdar najdeni. Tudi usoda Setničar Fani je ostala neznan, ker tudi njenega trupla niso našli. Bila je pred poroko, noseča in je slučajno

mljih. Nosile so oznako SS, bile pa so v glavnem oborožene s sovjetskim trofejnim orožjem. Te enote so sestavljali največ Mongoli, Čerkezi, Kalniki, Turkmenci, Krimski Tatari in drugi mongolski narodi. Precej je bilo tudi Ukrajincev, Estoncev in Litvancev, pravih Rusov pa skoraj ni bilo. Oficirski kader je bil izključno nemški.

Bojna sposobnost teh enot je bila zelo slaba. Zato pa so bile te enote toliko bolj znane po svojih grozodejstvih nad civilnim prebivalstvom. Strahovite

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE LITIJA

razpisuje

VIII. natečaj za pridobitev družbeno najemnih stanovanj za leto 1981

Obveščamo vse delavce in občane, da smo razpisali natečaj za pridobitev družbeno najemnih solidarnostnih stanovanj za leto 1981.

Za razpisana stanovanja, ki jih bo predvidoma 25 (enosobna, dvosobna in trosobna) in bodo vseljiva do sredine leta 1981 v stanovanjskih stolpičih v Litiji, Smartnem in Gabrovki, lahko kandidirajo naslednji prosilci:

– družine in občani z nizkimi dohodki in samohranilci,

– starejši ljudje, upokojnenci, invalidi in udeleženci NOV,

– delavci zaposleni v družbenih dejavnostih (kadrovska stanovanja). Podrobnejše informacije o pogojih za pridobitev stanovanj prosilci lahko dobijo pri Strokovni službi, Ulica solidarnosti 5, Litija, vsak dan od 6. do 14. ure in ob sredah od 6. do 16. ure, ali po telefonu 881-004.

ROK ZA ODDAJO VLOG JE 20. NOVEMBER 1980.

S POSTAJE MILICE V SEPTEMBRU

Z MOTORJEM V OGRAJO

Dne 6/9-1980 ob 18.30 je Franc P. iz Litije vozil motorno kolo s prikolico iz smeri Bogenšperk proti Smartnem z neprimerno hitrostjo in v vinjenem stanju. Ko je pripeljal v Črni potok v desni ovinek, ga je zaneslo najprej na levi pas, nakar je vozil 12.80 m po bankini na levi strani, zadela vrtno ograjo, jo porušil v dolžini 15 m in se končno po 21,10 metrov takšne vožnje ustavil na levem voznem pasu v smeri vožnje. Pri nesreči se je motorist hudo telesno poškodoval, materialna škoda na vozilu pa znaša približ. 5.000,00 din.

ČELNO TRČENJE PRI VOZNI V ŠKARJE

Dne 4/9-1980 ob 12.10 je Janez V. iz Velike vasi vozil osebni avtomobil iz Ljubljane proti Litiji. Ko je v kraju Zgornji Hotič prevozil levi ovinek, je začel prehitevati tovorni avtomobil v času, ko je nasproti pripeljal z osebnim avtomobilom voznik Mirodrag R. iz Ljubljane. Kljub temu, da je nasproti vozeči voznik zaviral in se umikal skrajno desno, je prišlo do čelnega trčenja. Pri nesreči ni bil nihče telesno poškodovan, materialna škoda na obeh vozilih pa znaša približno 65.000,00 din.

IZSILJEVANJE V KRZIŠČU

Dne 3/9-1980 ob 6. uri se je voznik kolesa z motorjem Marjan K. iz Dvora pri Kostreznici pripeljal po Ljubljanski cesti v Litiji proti semaforiziranemu križišču. Na semaforju se je takrat že prižgala rumena luč, kar ni upošteval in zapeljal naprej ter zavijal levo proti nadvozu. Tam je pred rdečo lučjo na semaforju čakal voznik osebnega avtomobila Ivan R. iz Litije in ko se mu je prižgala zelena luč, zapeljal v križišče. Ker mu je takrat z desne strani izsilil prednost Marjan K. je s pedalom kolesa z motorjem zadela v odbijač osebnega avtomobila in padel ter se pri tem lažje telesno poškodoval.

HUDO TRČENJE TOVORNJAKOV

Dne 10/9-1980 ob 13.40 je Josip H. iz Črnuca vozil tovorni avtomobil iz Litije proti Ljubljani. Ko je pripeljal v kraj Ribče, mu je nasproti pripeljal po sredini ceste tovorni avtomobil, ki ga je upravljal voznik Josip Z. iz Kamnika. Ko je to opazil Josip H., je takoj začel zavirati, vendar je kljub temu s prednjim levim delom vozila trčil v prednji desni del nasproti vozečega tovornjaka. Pri nesreči se je telesno poškodoval Josip H., ki so ga z rešilnim avtomobilom takoj odpeljali v ljubljansko bolnišnico, materialna škoda na vozilih pa se ceni najmanj na 350.000,00 din.

NI SPELJAL OVINKA

Dne 17/9-1980 ob 19.10 je Mihael L. iz Trbovelj vozil osebni avtomobil iz smeri Gabrovka proti

tretjega leta bi otrok te besede že lahko pravilno osvojil.

Otroku že lahko kupimo tricikel, ki mu bo v veliko veselje. Tako dečki kot deklice imajo veliko veselje za malim vozičkom, v katerem prevažajo svoje igrače, jih oblačijo, hranijo in negujejo tako, kot starši negujejo svoje otroke.

Od dveh let in pol pa do tretjega leta se že pojavi pri otroku trma, otrok je včasih težaven, uporen. Nikar otroku ne pustimo vedno njegov prav, naučiti se mora tudi sam popuščati. Humor je najboljša pot iz vseh težav; v igri mu pokažite način vedenja, da boste vsi zadovoljni.

V tem obdobju že navajamo otroka na škarje. Naj reže slike iz časopisa in jih lepi na papir, hkrati pa mu z razlago slike pomagamo pri razvoju govora. Otroku bo zelo rad barval, delal s plastelinom. Še naprej naj se igra z različnimi sestavljanjki. Posnemal bo življenje in pustil pristo pot domišljiji, ko bo stol postal trgovina, njegova punčka kupec, pručka bo velik tovarnjak, na kavču si bo uredil celo kuhinjo. Otroku pustimo take igre, ga vzpodbujamo, ker s tem razvija svojo ustvarjalnost. Zelo rad otrok tudi riše, s tem zori in se hkrati sprosti. Prve risbe so čačke, vendar imajo za otroka določen pomen, okoli 3. do 4. leta pa tudi odrasli že prepoznajo narisano. Otroka ne kritizirajte, pomagajte mu, da bo opazil udi podrobnosti in jih vnesel v svojo risbo. Ko riše sebe, mu pokažite sliko in njegove dele in naj sam ugotovi, kaj manjka in to nariše. Otroku ima s svojimi risbami veliko veselje.

Triletnika tudi že učimo števil, in sicer ob predmetih. Eno jabolko, dve jabolki. Pokaže naj tudi s prsti, koliko je eden, dva, tri... in zraven imenuje števila. Prešteje naj kekse, ki jih dobi, pove, iz koliko kock je sestavljen stolp, koliko avtomobilov je pred hišo ipd. Če kaže zanimanje in željo, ga lahko učimo tudi črk.

Nas otrok se bo že zelo rad igral v družbi svojih vrstnikov.

Dragica Mravljia, dipl. psih.

Litiji z neprimerno hitrostjo in pod vplivom alkohola. Ko je pripeljal v Spodnjo Jablanico v levi nepregledni ovinek po klancu navzdol, ga ni mogel speljati ter je v ovinku zapeljal desno s ceste na 1 m visok breg, kjer je vozilo trčilo ob drevo in obstalo. Pri nesreči voznik ni bil poškodovan, huda telesna poškodovana pa je bila njegova sopotnica. Materialna škoda na vozilu se ceni na približ. 10.000,00 din.

DRZNO VEDENJE

Dne 7/9-1980 ob 19.45 se je Petronija S. iz Ponovič nahajal v restavraciji POŠTA v Litiji. Ker je bil vinjen, je začel razbijati in lomiti kozarce. Ko ga je na njegovo vedenje opozoril občan, ga je takoj začel zaliti in ga odrinil tako močno, da je padel po tleh.

NOČNI OBISKI V SHRAMBI

Franc F. iz Verneke si je ob neki priloiki na nepojasnen način prisrkel ključ od shrambe občana v Hotiču. Tja je potem pridno hodil v nočnih urah in v nahrbtnik, ki ga je nosil s seboj, nabiral razne jestvine in pijače. Ker so stvari v shrambi sumljivo „hlapele“, je to lastniku postalo sumljivo. Domači so postavili zasado in „pitiček“ se je ujel.

PROMETNA VARNOST

V preteklem mesecu je bilo precej kršiteljev cestno prometnih predpisov. Sodniku za prekrške je bilo potrebno prijaviti kar 76 oseb za večje kršitve, 281 jih je bilo opozorjenih za manjše prekrške in 134 mandatno kaznovanih takoj na mestu, predvsem zaradi neprimerne hitrosti. Med kršitelje je bilo dobljenih kar 22 voznikov, ki so vozili motorno vozilo pod vplivom alkohola.

R. B.

KOŠARKA

Turnir ob 15-letnici

Ob 15-letnici ženske košarke v Litiji je bil na igrišču KK Litija pri stari osnovni šoli izveden košarkarski turnir, na katerem so sodelovale ekipe Jesenic, Alpine in domače Litije.

Rezultati: Jesenice: Litija 50:48 (30:24), Jesenice: Alpi-

na 67:59 (31:31), Alpina: Litija 60:42 (23:18). Vrstni red: 1. Jesenice, 2. Alpina, 3. Litija.

Ob tej priložnosti so nekatere igralke prejele tudi priznanja. Za 10-letno igranje sta priznanje prejeli Babičeva in Urbičeva, Tatjana Milinković pa je prejela priznanje za 15-letno igranje. Omeniti velja tudi Mojco Lebinger, ki igra košarko že 14 let. Posebnost litijske ženske košarke je tudi v tem, da je vseh 15 let ekipo treniral trener Tone Lebinger, brez katerega litijska ženska košarka prav gotovo ne bi dosegla toliko, kot je. Večino od 15 let je ženska ekipa KK Litija namreč igrala v prvi republiški ligi, nekaj let pa je v tej ligi igrala celo vidnejšo vlogo. Uspehi so torej bili, tradicija je tu, zato tudi vnaprej lahko pričakujemo plodno dejavnost ženske košarke v Litiji. Br.



SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE LITIJA

razpisuje na podlagi sklepa izvršilnega odbora, sprejetega na seji dne 14. 10. 1980

JAVNI NATEČAJ

za prodajo prostorov nekdanje pekarnice in prodajne kruha v hiši Šmartno 23

I.

Prodaja se nezasedene in neopremljene prostore v pritličju hiše Šmartno 23. Navedeni prostori se nahajajo v enonadstropni hiši, ki stoji na parc. št. 82 k.o. Šmartno in so družbene lastnine. V nadstropju so stanovanjski prostori v privatni lasti. Starost objekta je preko 100 let. V prostoru, kjer se je opravljala peka kruha stoji delno porušena peč. Skupna izmera prostorov za prodajo znaša 79,27 kv. m. Prostori se lahko adaptirajo v stanovanjske prostore ali prostore za opravljanje obrtne dejavnosti.

II.

Natečajni pogoji:

1. Prostori se prodajo po začetni izklicni ceni 107.074,35 din.
2. Ponudnik mora obvezno vložiti kaveljico v višini 10 % izklicne cene. Kaveljico položi ponudnik pri blagajni stanovanjske skupnosti.
3. Razliko do polne izklicne cene mora kupec poravnati ob sklenitvi kupoprodajne pogodbe.
4. Davek na promet nepremičnin plača prodajalec.
5. Stroške cenitve prostorov, razpisa javnega natečaja in overovitve kupoprodajne pogodbe nosi kupec.
6. Ponudnik mora dostaviti pismeno ponudbo v zapečateni kuverti z navedbo „javni natečaj za Šmartno 23“ najkasneje do 10. novembra 1980. Kupci dostavijo ponudbo na naslov Samoupravna stanovanjska skupnost občine Litija. Javno odpiranje ponudb bo dne 11. 11. 1980 ob 13.00 uri v prostorih stanovanjske skupnosti.
7. Najugodnejši ponudnik mora skleniti kupoprodajno pogodbo v 15 dneh po izvedbi natečaja.
8. Pri izbiri najugodnejšega ponudnika se bo upoštevala višja izklicna cena.

Vse potrebne informacije v zvezi z natečajem lahko dobijo interesi pri stanovanjski skupnosti ali po telefonu 881-004.

Številka: 021/79-3/1
Datum: 17. 10. 1980

STANOVANJSKA SKUPNOST

Peti Flajsov memorial



Tekma med Litijo in Kamnikom na Flajsovem memorialu je bila precej izenačena. Na posnetku je Soršak (14), ki meče na koš Kamničanov. Akcijo spremljata Godec (6) in Pušnik (12) (Foto: GO - Brilej Tine)

GLASILO OBČANOV

Ustanovitelj: Občinska konferenca SZDL Litija. Ureja uredniški odbor: Tine Brilej (glavni in odgovorni urednik), Mija Bernik (lektor), Mojca Lebinger, Lojze Kotar, Slavko Urbič, Boris Žužek in Franc Mali. Predsednik časopisnega sveta: Stane Pungercar. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprava za tisk: IBM - Dnevnik. Tisk: Tiskarna Ljudska pravica. Naslov uredništva: Litija, Trg na Stavbah 1, p. p. 6. Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

Četrtega oktobra je bil v Litiji na igrišču KK Litija že peti moški košarkarski turnir, imenovan tudi Flajsov memorial. Turnir prireja vsako leto KK Litija v spomin na tragično preminulega litijskega košarkarja, ki je komaj 21 let star leta 1971 utonil v morju.

Na letošnjem turnirju so sodelovale ekipe Zagorja, Kamnika in Litije, ki je na preteklih štirih turnirjih tudi trikrat zmagala, enkrat pa je bil zmagovalec turnirja trboveljski Rudar.

Letošnji zmagovalec Flajsovega memoriala je Kamnik, ki je Litijo premagal z 97:76 (44:43), Zagorje pa z 98:92 (57:46). Drugo mesto na turnirju je osvojila Litija, ki je premagala Zagorje s 75:60 (37:31). Br.



Proslave ob 75-letnici Planinskega društva Litija na Jančah so se udeležili tudi številni mladi planinci iz litijske šole. Za spomin pa so se na trati pred planinskim domom II. grupe odredov še fotografirali.

PLANINSTVO

75 LET PLANINSKEGA DRUŠTVA LITIJA

V nedeljo, 28. 9. 1980, je Planinsko društvo Litija skupno s Planinskim društvom Zagorje praznovalo 75-letnico obstoja.

Tega dne se je zbralo okrog 400 do 500 planincev in drugih ljubiteljev narave pri Planinskem domu na Jančah. Ob 10. uri se je pričela proslava, v kateri je sodeloval pevski zbor Lipa in recitatorica. Pozdravni govor je imela predsednica PD Litija, tov. Mohar Anica slavnostni govor pa predsednik PD Zagorje, tov. Fink Vanjo. Proslave so se udeležili predstavniki Planinske zveze Slovenije, Meddruštvenega odbora Zasavje ter predstavniki drugih zasavskih društev.

Po proslavi so se zbrani prijetno zabavali ob zvokih glasbe ter lovili jesenske žarke, ki jih je bilo ta dan v izobilju. Iz kronike:

Že leta 1898 je bilo v Osrednjem društvu SPD v Ljubljani včlanjenih 13 članov iz litijskega političnega okraja. Kmalu so se ti pričeli zbirati okrog litijskega postajenačelnika Ivana Jenka in hodili na skupne izlete.

5. avgusta 1905 je bila uradno ustanovljena prva podružnica Slovenskega planinskega društva. Ustanovljena je bila za litijski politični okraj, ki je obsegal sodni okraj Litijo in sodni okraj Višnjo goro. V Litijski podružnici SPD so takrat delovali še drugi zasavski in posavski planinci (PV 1905/VIII-141). Na ustanovnem občnem zboru se je vpisalo kar 42 članov. Zaupnike oz. nekakšne delegate

pa so imenovali za Šmartno pri Litiji, Višnjo goro, Laze, Zagorje, Hrastnik, Zidani most, Dol pri Hrastniku, Radeče. Nekateri od navedenih krajev niso spadali pod litijski politični okraj, toda izgleda, da jih še ni mogla tedaj zajeti Posavska podružnica iz Sevnice, ki je dobila odobritev društvenih pravil iz Gradca šele jeseni (PV 1905/XI-193).

Leta 1908 je zaradi bolezni odstopil prvi načelnik podružnice Ivan Jenko, za novega načelnika pa je bil izvoljen Josip Modic, vodja pošte v Litiji, nato pa 1912. leta Ferdo Tomazin, lesni trgovec iz Šmartnega. Tomazin je vodil podružnico najdlje, tja do leta 1937.

1. januarja 1927 je imela Litajska podružnica otvoritev planinskega zavetišča na Sveti gori.

23. oktobra 1927 je imela otvoritev že drugega zavetišča, in to na Sveti planini (Partizanski vrh) v mežnariji, 9. avgusta 1931 je bila odprta nova postojanka na Sveti gori, ki je prevzela od zavetišča tudi ime „Tomazinova koča“. Leta 1943 je ta koča pogorela. Po osvoboditvi je ponovno oživela podružnica SPD, vendar v Zagorju.

Še ena zanimivost! Litajska podružnica je okrog leta 1930 plačala delež Savinjski podružnici SPD za eno sobo (spalnico) v Frischaufovem domu na Okrešlju. V tej sobi so imeli litijski planinci prednostno pravico pri prenočevanju.

M. A.



Ob prihodu deževnih, jesenskih dni se vaš otrok ne more več igrati v naravi. Za dobro počutje in igro v stanovanju je zanj pripravila BLAGOVNICA CENTROMERKUR V LITIJ veliko izbiro igrač in raznih iger, v katerih boste tudi sami lahko sodelovali.

Nudimo vam veliko izbiro LEGO kock za vse starosti otrok.

Prepričajte se in obiščite oddelek z igračami!

PRIPOROČA SE KOLEKTIV BLAGOVNICE CENTROMERKUR V LITIJ

emona centromerkur

BLAGOVNICA V LITIJ